Jaargang 112. Dingsdag, 27 December [illegible] No. 10[illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

INGEZONDEN STUKKEN.

De emancipatie der Slaven.

et genoegen hebben wij de redevoering van den heer POT TEN CATE, in de zitting van de Tweede Kamer Staten Generaal van den 10den dezer, gelezen. Z. ed. t: „Hoe moet ik over de staats-commissie denken? ik gehoor geven aan de opmerking, dat het bekend is de meerderheid van die commissie *tegen* de emancipatie d is? Neen, Mijne Heeren, ik heb voor die bedenking zekerheid. Daarenboven, het personeel van die com- waarborgt mij, dat zij hare taak met eer zal vervul- Ik heb een vol vertrouwen daarop." —

n vergeve ons, dat „*volle vertrouwen*" bestaat bij ons wij kennen te personeel en van te nabij eenige leden commissie in hunne zienswijze en autocratische gevoelens, die gunstige gedachte te kunnen deelen. — Wij zullen klassificatie dier leden maken, noch namen noemen; hebben wij ook sommige voluit geschrevene namen in on- nden brief met eene enkele letter aangeduid. —

„Men werpe mij niet tegen," zegt de heer T. C. verder, de slaven in *Suriname* over het algemeen *goed* behan- worden! Het is mogelijk en het zij zoo. Maar zij ook anders, wreed en onmenschelijk behandeld wor- den; dit leert de ondervinding." — Helaas ja! — Het is algemeen bekend, dat de slaven van alle onze overzeesche bezittingen in *Suriname* het hardste, ja dikwerf wreed en onmenschelijk behandeld worden; zoo wel de huisslaven te *Paramaribo* als de veldslaven op de suiker- en andere plantaadjen. Daarentegen zijn arbeid en strafoefeningen op onze W.-I. eilanden *Curaçao*, *Bonaire*, *Aruba*, *St. Eustatius*, *Saba* en *St. Martin*, minder zwaar en barbaarsch dan in *Suriname*, doch dat ook op die eilanden bij voortduring de schandelijkste willekeur en wreedheid plaats hebben en dat ook dáár de afschaffing der slavernij zeer wenschelijk is, gevoelt ook de weldenkende West-Indiër zelven, zoodat de zoo lang gewenschte emancipatie ook dáár meer en meer bijval vindt, zoo als ook blijkt uit een' brief, ons dezer dagen uit West-Indië geworden, gedateerd CURAÇAO, den 3den October 1853, luidende:

„Ik volbreng eene aangename taak om UEd. namens vel en mijner landgenooten den dank aan te bieden, voor al hetgeen UEd. met onvermoeiden ijver, uit zuivere menschlievende beginselen, voor het heil van den negerslaaf doet.

„Hebben wij vroeger met [illegible] den 28sten Nov. 1844 (*Bijdragen tot de kennis der Koloniën* 1845, pag. 247), waarmede UEd. zich tot de Tweede Kamer der Staten Generaal wendde, met verzoek om eene onmiddellijke en geheele afschaffing der slavernij in de Nederl. W. I. bezittingen, zoo opgetogen en verrukt waren wij onlangs gebleven, bij de lezing van eene kennisgeving, voorkomende in het *Bijblad van de Ned. Staats-Courant*, zitting van den 6den December 1852, waarin UEd. met aandrang op dat onderwerp terugkwam. — Het is ons bijzonder aangenaam, uit laatstgemeld stuk te ontwaren, dat UEd. de zaak der emancipatie — der menschheid — niet hebt verlaten, maar veeleer met moed en volharding Uwe stem tegen de slavernij verheft. — Blijf, edele menschenvriend, in uwe pogingen volhouden, en maak, daar nu de tijd gekomen is, van Uwen veelvermogenden invloed gebruik ter vernietiging van het stelsel der slavernij! Gij zult voorzeker in Nederland, de wieg en bakermat van vrijheid en verlichting — nog vele wakkere mannen vinden, die met rustelooze pogingen met UEd. zullen medewerken tot het bereiken van dat edel doel!

„Men moge in Nederland in schoone bewoordingen den toestand der slaven op *Curaçao* en onderhoorigheden afschilderen; men moge zelfs dien toestand voor de Regering en de Vertegenwoordiging in het Moederland vergoelijken, doch zeker blijft het, dat de slaven alhier als regtelooze voorwerpen worden beschouwd, dat zij, met weinige uitzonderingen, met de grootste willekeur en wreedheid worden behandeld. Het schijnt dat sedert de bekendmaking alhier van het concept-reglement op het beleid der regering voor de Nederl. W. I. bezittingen, de slaven op eene allerwreedste wijze worden behandeld. Nooit te voren hadden deze ongelukkigen zulke harde bejegeningen te verduren als thans. De koloniale secretaris S. en eenige slaveneigenaars hebben uit Liverpool een groot getal ijzeren ketenen, ieder van ongeveer 60 Engelsche ponden zwaarte, voorzien van dikke halsbanden en kunstmatige sloten, doen komen, ten einde als strafwerktuigen te gebruiken, na de verschrikkelijke watapaná. — Op *Parera*, buitenplaats van den Joodschen koopman J. A. JESURUN, vindt men van de 100 slaven, die aldaar geëmploijeerd worden om steenen voor ballast te breken, 90 in zware ketenen twee aan twee gebonden. Deze afschuwelijke Jood heeft zich het *jus primae noctis* aangematigd, en wee dus het slavenmeisje dat zich aan een ander overgeeft. Menige voorbeelden zijn er dat op last van dezen kouden, gevoelloozen man, zijn bomba (zulk eenen meester overwaardig) de slaven laat doodgeeselen, zelfs eens een heeft laten wurgen.

De zelfmoord onder de slaven was nooit zoo erg als thans. Deze willekeurige benadeeling van het leven én de verkorting van hetzelve, is zeker niet het gevolg van ziekelijke physieke gesteldheid van het ligchaam die op den geest werkt, maar wel de vertwijfeling waarin deze ongelukkigen zich bevinden. Gebrek aan achting voor hunne waarde als redelijke wezens, doet hen een leven vernietigen, dat geen genot aanbiedt. — In Junij dezes jaars heeft een slavenjongen!, WILLIAM, oud 20 jaren, aankomende den heer C. M. GAERSTE, uit vrees voor eene watapaná (dat is eene bloedige geeseling met roeden van de watapanaboom, welke straf bij de negers voor zeer smartelijk en onteerende wordt gehouden), zich in de zee verdronken, toen deze heer hem achterna liep om hem te vatten. Een ander slavenjongen, ongeveer 14 jaren oud, aankomende den genoemden kolonialen secretaris S., heeft, na het ondergaan van eene watapaná van 500 slagen, zich den buik opengesneden met een stuk ijzer, wijl hij met huivering de afgrijsselijkste marteling vreesde in den kerker, alwaar men hem brengen wilde. — Op den 17den Julij des Zondags, omstreeks acht uur, heeft een slavenmeisje, 14 jaren oud, toebehoorende aan een' Jood RAPHAEL PINEDO, zich van het bovenste vertrek van een drie verdiepingen hoog huis aan den waterkant in de *Willemstad* naar beneden laten vallen. Deze ongelukkige werd vreeselijk door de vrouw van dien Jood gemarteld, die als eene helleveeg bekend staat. Zij was aan handen en voeten met ketenen beladen, en brak met dezen val een arm en een been. Het overgroot aantal zelfmoorden neemt met den dag toe, terwijl de Regering niet eens naar de oorzaak daarvan vraagt, noch eenige lijkschouwing doet plaats hebben.

Ook de gouverneur E. geeft het voorbeeld der afgrijselijkste slavenmarteling. Voor een gering vergrijp, indien men dit een vergrijp noemen kan, namelijk het niet bij tijds zijn op het bepaalde uur, om dien gouverneur des Zondagsavond met de land-pont van de overzijde naar de stad te brengen, werd de landslaaf, JOOST genaamd, den 27sten Junij l.l. ter Fiscalaat, in het bijzijn van den procureur des Konings, zoo deerlijk gezweept, dat die ongelukkige niet dan met de grootste moeite de plaats der gewelddadige marteling had kunnen verlaten.

Het stelsel der slavernij bederft de meesters in hooge mate. Tot voorbeeld hoe laag de mensch dalen kan, en welk een invloed de slavernij op zijn karakter uitoefenen kan, diene het volgende: In de afgeloopene maand Julij werd de Jood M. JESURUN door eene doodelijke ziekte aangetast, die hem dan ook in minder dan 3 weken naar het graf sleepte. Drie dagen voor zijn ontslapen werd, op het rapport dat een zijner slaven zich aan een vergrijp had schuldig gemaakt, deze ongelukkige in de kamer des stervenden gebragt, ten einde voor de oogen van dezen hardvochtigen meester eene watapaná te ondergaan. — Ofschoon iedereen overtuigd is van de verschrikkelijke wreedheden van sommige slaveneigenaars en het grootste gedeelte der bevolking met genoegen den dageraad aan de kimmen ziet gloren, die den slaaf de vrijheid zal geven, hebben, op aanrading en aanzetting van den heer P. LAUFFER, (wiens moeder in slavernij geboren is en die nog heden ten dage familiebetrekkingen onder de slaven heeft), de weeskamer en de kerkeraad der vereenigde Protestantsche gemeente op dit eiland, van welke beide ligchamen hij lid is, adressen aan het ministerie van koloniën gepresenteerd, met verzoek om de slaven niet te emanciperen, noch de kinderen, die volgens het concept-reglement zullen vrij zijn, van dat regt te laten genieten. Deze gevoellooze, menschenschuwe man, die zijnen Afrikaanschen broeders een' ingeboren haat toedraagt, heeft ook *propria autoritate* met vier andere negrophagen een adres aan den minister opgesteld, waarin met de zwartste kleuren de emancipatie werd afgemaald. Doch hij moest met spijt in het hart zijn voornemen laten varen, wijl al de negrophilen, waaronder vele eigenaars van slaven, hem deden kennen, dat zij door een tegenadres het ministerie zijn laaghartig doel openleggen zullen.

„De harde en wreede bejegeningen der slaven deden hen op alle mogelijke wijze bedacht zijn om van dit eiland weg te vlugten. In de eerste zes maanden van dit jaar werden velen dezer ongelukkigen door menschlievende gezagvoerders van vreemde schepen weggevoerd. In Junij j.l. verlieten 4 slaven deze haven met eene boot, met het voornemen om naar de Overkust te landen, doch tegenwind en sterkloopende stroom deden hen Aruba aandoen, alwaar twee gevangen werden genomen en naar dit eiland overgevoerd. Ten einde eene kleur van regtvaardigheid te geven aan de wreede straf die men hen toegedacht had en ook om de philantropen het zwijgen op te leggen, vorderde het publiek ministerie dat zij niet voor de misdaad van *ontvlugting*, maar wel volgens onze wetgeving voor die van *diefstal* zullen worden gestraft, wijl zij eene boot gebruikten, die hun eigendom niet was. Op deze wijze ondergingen zij die eene poging deden om de kluisters der slavernij te breken, door de hand der geregtigheid de onteerende straf van diefstal, terwijl hun eenigste doel was, *vrijheid*. — Het lot der andere twee is ons alsnog onbekend. Ik zoude UEd. nog meer voorbeelden uit den gruwelijksten toestand der slaven kunnen opgeven, en nog veel meer over dit ongelukkige menschenras, dat als vee alhier wordt behandeld, kunnen uitwijden, dan de vrees van UEd. met dat alles lastig te vallen, deed mij kort zijn en slechts een flaauw tafereel van hun lijden schetsen. Het doet ons innig leed, weld. geb. heer, dat het tijdschrift: „Bijdragen tot de kennis der koloniën" door ons onbekende oorzaak is te niet gegaan en dat er in Nederland geen ander periodiek blad bestaat, hetwelk aan de koloniën en voornamelijk aan de emancipatie gewijd is. Veel, zeer veel valt er tegenwoordig te zeggen èn van den toestand der slaven èn van de beginselen van regering, knevelarijen der ambtenaren enz. enz.

Ik verzoek UEd. nog ten slotte de verzekering der hoogachting van de vereenigde negrophilen van dit eiland, waarvan ik slechts de tolk ben, aan te nemen en te gelooven, dat ik met consideratie mij onderteeken,

Van UEd. de dienstvaardige dienaar: H.

Wij laten de beoordeeling van dezen brief en de daarin vermelde feiten ter beoordeeling van het Nederlandsche publiek, en vleijen ons dat vele weldenkende landgenooten, door het inzenden van verzoekschriften aan de Regering om de slavernij in alle onze overzeesche bezittingen af te schaffen, de goede zaak in het belang der menschheid zullen helpen bevorderen.

ULRUM, Dec. 1853.

TEENSTRA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De boodschap, met welke de President de zitting van het Congres den 6den dezer te Washington opende, vangt aan met betuiging van dankbaarheid voor den algemeenen voorspoed des lands en met de mededeeling dat de diplomatieke betrekkingen met andere mogendheden sedert de sluiting der jongste zitting van het Congres nagenoeg onveranderd gebleven zijn. Tusschen sommige dier mogendheden en het bestuur der Staten zijn nog wel geschillen hangende, maar er bestaat reden om de vreedzame vereffening daarvan te hopen. Dit is, onder anderen, het geval met de geschillen met Engeland over de visscherij op de noordwestkust der Staten en over Centraal Amerika. Ook over de wederzijdsche eischen van Noord-Amerikaansche tegen Engelsche en van Engelsche tegen Noord-Amerikaansche burgers wordt thans te Londen door commissarissen onderhandeld.

De onderhandelingen wegens het sluiten van een verdrag van handel en scheepvaart met Frankrijk zijn eenigzins gevorderd. — Sedert het laatste Congres zijn door onbevoegde expeditiën uit de Vereenigde Staten geene aanslagen tegen de Spaansche volkplantingen beproefd, en mogt zulks op nieuw geschieden, dan zal de President alle ter zijner beschikking staande middelen tot verijdeling daarvan aanwenden.

Verder zegt hij dat de handelingen der Noord-Amerikaansche officieren, ten gevolge der gevangenneming van *Koszta* te Smyrna en het in bewaring houden van dien persoon aan boord van een Oostenrijksch schip, zijne volle goedkeuring erlangd hebben, en dat de wegens die zaak gedane eischen der Oostenrijksche regering van de hand gewezen zijn.

Vervolgens spreekt de boodschap met enkele woorden van de expeditie naar China en Japan en van het nog onvereffend geschil met Mexico over de grensscheiding.

Het volgend gedeelte der boodschap, dat over de openbare inkomsten handelt, luidt allergunstigst. Den 30sten Junij 1852, bij het eindigen van het financiëel jaar, leverde de schatkist een batig slot van 14,632,136 dollars op. De openbare inkomsten van het den 30sten Junij 1853 geëindigd jaar bedroegen 58,931,865 dollars als opbrengst der in- en uitgaande regten en 2,405,708 dollars van publieke landerijen en uit andere bronnen van verschillenden aard, terwijl de uitgaven, behalve die op rekening der openbare schuld, 43,554 262 dollars beliepen, makende alzoo een batig overschot van 32,425,447 dollars.

Van de aanvaarding van zijn ambt af heeft de President zich ernstig met de geschiktste middelen tot nuttige aanwending dezer voordeelige uitkomsten bezig gehouden en gemeend die in de eerste plaats in vermindering van de openbare schuld, waarmede reeds aanmerkelijk gevorderd is, ten andere in eene trapswijze vermindering van inkomsten te moeten zoeken. Met betrekking tot dit laatste verwijst de boodschap naar het door den secretaris der thesaurie ingediend plan tot vermindering der regten op sommige en de geheele vrijstelling van andere artikelen.

Ten slotte wordt onder anderen nog gezegd dat de zeemagt onvoldoende is, en het leger, inzonderheid op de grenzen, ook vermeerdering behoeft.

— Bij het ontwerp tot herziening van het tarief, dat thans aan het congres is aangeboden, ondergaat de schatkist eene vermindering van inkomsten van 8 millioen dollars.

— Sedert het ontdekken van goud in Californië, zegt een Amerik. blad, zijn ruim 600 schepen uit de Ver. Staten rondom Kaap Hoorn naar de Stille Zee vertrokken en niet teruggekomen. Eenigen zijn te San Francisco gesloopt en anderen hebben bezigheid gevonden in de Zuidzee. Het gemis van dit aanzienlijk getal bodems uit de koopvaardijvloot is eene der oorzaken van de drukte, die gedurende de laatste aren aan de scheepstimmerwerven heerscht.

— Uit San Francisco meldt men, dat 200 avonturiers met de brik *Carolina* in Beneden Californië te La Paz zijn ontscheept, en die Mexikaansche landstreek onafhankelijk hebben verklaard; men meende, dat met Sonora hetzelfde zou gebeuren. *Santa Anna* kon deze omstandigheid wel eens te baat nemen om zich tot Keizer te doen uitroepen.

— Het te Boston gebouwde clipperschip *Great Republic* ligt thans in de haven van New-York, en lokt vele nieuwsgierigen tot zich; volgens officiële meting, heeft het eenen inhoud van 4555 tonnen.

RUSLAND-TURKIJE.

Er zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel tot den 12den. De vereenigde Fransche en Engelsche vloten waren de Zwarte Zee binnengezeild, ter bescherming van de Turksche zeemagt en zouden er verblijven; tot dat de Donau-vorstendommen door de Russen zouden zijn ontruimd. — De oorlogsverklaring van den Schah van Perzië aan het Turksche gouvernement werd te Konstantinopel verwacht. Reeds heeft, volgens de *Times* de Perzische gezant te Konstantinopel zijne betrekkingen met de Porte heeft afgebroken, is en naar Bagdad vertrokken.

Perzië heeft zich met eene armee van 40,000 man en 100 stukken geschut, in eene noordelijke rigting op marsch begeven. Engelsche troepen zijn op weg naar de grenzen van Peshawur, om de passage van Cohat te bezetten. De Russen zijn te Khiwa in Tartarije binnengerukt en hebben Achmetzen(?) verwoest.

De *Patrie* beweert intusschen dat Perzië den oorlog aan Turkije niet heeft verklaard, en dat het gerucht daarvan slechts door Russische zendelingen door geheel Europa is verspreid. Wel is, volgens dat blad, eenige spanning ontstaan tusschen de regering van den Schah en den gezant van Engeland te Teheran.

St. Nikolaas, Sefa en Uzurghete zijn nu nog de eenige Russische plaatsen, die in de magt zijn der Turken.

De nieuwe verliezen, door Turkije in Azië geleden, zullen weldra ook daar den stand der partijen terugbrengen tot wat die bij het uitbreken van den oorlog was.

Blijven de Russen zegevierend, dan verwacht men meer goeds van de vredesonderhandelingen, ofschoon het schijnt, dat Rusland, als het een' vertegenwoordiger zendt naar het zoogenaamde Europesche congres, dezen slechts weinig volmagt zal schenken.

— Volgens de Petersburger dagbladen, houdt de Keizer huiselijke en openbare dankdagen „voor den zegen, door het Opperwezen aan de in den heiligen kamp voor het regte geloof strijdende Russische wapenen geschonken." Eene groote menigte kruisen gaat uit Rusland naar het tooneel des oorlogs voor die zich daar onderscheiden. Daar, waar de zege der Russische wapenen twijfelachtig gebleken is, zooals te Oltenitza, gaan krijgsraden heen, om de te kort komenden op te sporen en te straffen.

— Een gerucht, te Parijs in omloop, wilde weten, dat de regering werkelijk het berigt heeft ontvangen van de aanneming der Weener voorstellen door de Porte.

— Volgens een' brief uit Bucharest, heeft de Keizer van Rusland aan de vorsten *Ghika* en *Stirbey* een voorloopig traktement van 1000 dukaten 's maands toegekend. De schulden van prins *Ghika*, ten bedrage van 50,000 dukaten, zouden door den Keizer betaald zijn.

— Een gedeelte der Russische bezetting van Polen heeft marsch-order bekomen.

— Men weet dat de Porte onlangs van de zijde der Christenbevolking van Konstantinopel onderscheidene adressen ontvangen heeft, betuigingen inhoudende van erkentelijkheid en vertrouwen; doch het vermoeden is geopperd dat de onderteekenaren dier adressen niet geheel vrijwillig, maar onder invloed der Turksche overheden hadden gehandeld. Thans is door nagenoeg vierhonderd te Konstantinopel gevestigde Europesche kooplieden, waaronder slechts één Grieksch handelshuis gevonden wordt, het volgende adres aan den Sultan gerigt:

„Sire, de te Konstantinopel gevestigde Europesche kooplieden brengen voor den troon Uwer Majesteit de betuiging van de innige toegenegenheid, dankbaarheid en bewondering, bij hen opgewekt door het indrukwekkend schouwspel van een groot volk vol vertrouwen op de wijsheid van zijnen Souverein.

„Te midden der buitengewone omstandigheden en onvoorziene gebeurtenissen hebben steeds orde en veiligheid geheerscht, en het ontzag voor de persoonlijke veiligheid getuigt van het verstandig bestier van Uwer Majesteits gouvernement. Deze kalmte en de vaderlandlievende geestdrift, die wij allerwege zien doorstralen, bewijzen hoeveel de Ottomanische natie is vooruitgegaan sedert Uwer Majesteits troonsbeklimming een nieuw tijdperk opende van stoffelijke welvaart en zedelijken vooruitgang, hetwelk den roem uwer regering zal uitmaken.

„De in Turkije heerschende verdraagzaamheid in godsdienst- en handelszaken geeft den Souverein, die het lot van dit uitgestrekte rijk bestiert, aanspraak op de bewondering en den eerbied van alle natiën.

„Het is een geluk voor de Europesche volkplanting, Uwe Majesteit de hulde aan te bieden van hare innige dankbaarheid voor de bestendige bescherming, die door uwe ministers onafgebroken wordt verleend aan den handel, welke met den landbouw en de nijverheid, de grootheid en de kracht van uw rijk uitmaakt.

„Uwe Majesteit neme het eerbiedige huldebetoon aan van de ondergeteekenden, die luide de weldaden uwer regering verkondigen, terwijl zij voor de langdurigheid en den voorspoed uwer regering en voor den roem uwer edele dynastie gebeden ten hemel zenden, vurige en opregte gebeden, die weerklank zullen vinden bij hunne stamgenooten in het Westen."

ITALIË.

Men verneemt dat zich in Sardinië een geval voorbereidt, dat van het grootste belang kan worden geacht. Een deel der bisschoppen zou namelijk geneigd zijn, om de onderteekening te weigeren van een collectief protest, dat de ultramontaansche partij gezind is van wege de geheele hoogere geestelijkheid des rijks tegen de regering in het licht te zenden, en wel om zich te wreken over de geduchte nederlaag, die zij bij de verkiezingen heeft geleden. Men kan wel is waar deze weigering nog niet als zeker aannemen, doch er doen zich eenige verschijnselen voor, die alle vermoeden voor eene zoodanige scheuring onder de geestelijkheid wettigen, die, als zij eenmaal uitgebroken is, niet nalaten kan van groote gevolgen te zijn.

— Den 15den is te Turijn de nieuwe Protestantsche kerk op eene plegtige wijze ingewijd. De Pruissische gezant, de heer *Bunsen*, die van Engeland en Zwitserland, de consul generaal van Amerika en vele hooggeplaatste beambten woonden deze eenvoudige plegtigheid bij. Hoedanig de clericale bladen over deze gebeurtenissen denken, blijkt onder anderen daaruit, dat de *Campana* haar eene *plegtige schurkerij* noemt en de *Armonia* aanraadt boven den ingang der kerk een enkel woord: *leugen*, ten opschrift te plaatsen.

Intusschen is de plegtigheid, hoewel er eene groote menigte andersdenkenden in en om de kerk vereenigd was, zonder de minste stoornis volbragt, en heeft als eene openlijke bekrachtiging van het door de constitutie aangenomen beginsel van godsdienstige verdraagzaamheid, veel indruk te Turijn gemaakt. De correspondent van de *Times* zegt dienaangaande verder: „De Waldensen hebben tot nog toe niet veel moeite gedaan om proselyten te maken; zij hadden te veel te doen om zich staande te houden te midden eener bevolking die geleerd had hen met vroom afgrijzen te beschouwen. Ook is sedert de politieke hervorming die Piëmont in 1848 onderging, in de Roomsch-Katholijke kerk hier te lande in zooverre eene verandering gekomen dat hare leden thans het geloof hunner voorouderen niet behoeven te verlaten om gewetensdwang te ontgaan. De meeste proselyten hebben de Waldensen nog gemaakt te Genua, waar de priesters niet gezind zijn eenige vrijheid aan hunne kudde te laten."

SPANJE.

Er hebben te Madrid onderscheidene duels plaats gehad. De heer *Soulé*, zoon van den gezant der Vereenigde Staten alhier, heeft een tweegevecht gehad met den hertog *van Alba*, en werd door dezen ontwapend. De heer *Turgot*, gezant van Frankrijk en de heer *Soulé* (vader) duelleerden, waarbij de eerste aan den knie gewond werd. Men zag ook een duel te gemoet tusschen den secretaris van de Amerikaansche ambassade en den Franschen consul.

Als oorzaak van al deze duëls, wordt opgegeven, dat op een bal, dat voor eenigen tijd door den heer *de Turgot*, den Franschen gezant te Madrid, werd gegeven, de hertog *van Alba* schertsenderwijze eenige aanmerkingen had gemaakt op het toilet der echtgenoot van den heer *Soulé*, gezant der Vereenigde Staten aan het Spaansche hof.

DUITSCHLAND.

De 1ste Kamer in Pruissen heeft den 16den dezer hare laatste zitting gehouden vóór de Kersvacantie. Prof. *Stahl* (de chef der anti-revolutionaire partij) heeft een voorstel ingediend, om „aan de gemediatiseerde huizen van het oude Duitsche keizerrijk de voorregten te hergeven, die door den Duitschen Bond gewaarborgd, in 1848 haar ontnomen zijn." Dit voorstel bedoelt de herstelling der oude priviligiën, de wederinvoering van exceptionele regtbanken, van eigen regt van kleine heeren, en andere verouderde instellingen, die de gelijkheid voor de wet tot eene hersenschim maken en de grondwet in haar beginsel schenden. Het voorstel van den heer *Stahl* is een der ongelukkigste teekenen van de stoutheid, welke de reactiepartij in haar drijven bezit, en waaraan men zich elders spiegelen moge.

— Op de Pruissische spoorwegen verloor in 1851 van de 9,901,681 reizigers slechts één het leven, en in 1852 trof, zonder eigen schuld, dit ongeluk niemand van de 10,229,080 personen, die vervoerd werden, terwijl in eerstgenoemd jaar 3, en in laatstgenoemd jaar geen een reiziger, tenzij door eigen schuld, werd gewond.

Hieruit blijkt, dat de spoorwegen, als middel van vervoer, in zekerheid voor ongelukken, alle andere wijze van reizen overtreffen.

De ongelukken geschieden meest door onvoorzigtigheid van de reizigers zelve.

— In het groothertogdom Baden hebben verscheidene huiszoekingen en arrestatiën plaats gehad, wegens verspreiding van opruijende geschriften in ultramontaanschen zin en deelneming aan een genootschap, waarop de verdenking kleeft van verraderlijke kuiperijen. Hiermede staat in verband een geheimzinnig voorval, dat Zaturdag j.l. in het paleis te Karlsruhe plaats had.

Te Freiburg is den 14den dezer een huisonderzoek bewerkstelligd aan de aartsbisschoppelijke kanselarij; dat onderzoek heeft 4 uren geduurd en gold hoofdzakelijk een vlugschrift, getiteld: *Katholijken waakt*, welke brochure in 't geheim bij duizenden wordt verspreid. Op de kanselarij zijn 7 exemplaren er van gevonden. De directeur der kanselarij heeft echter verklaard niet te weten, hoe die exemplaren daar kwamen, evenmin als de meeste burgers zullen weten, hoe exemplaren van die brochure in hunne woningen als getooverd worden.

Het blijkt inderdaad dat behalve den 1sten druk, van den 2den druk 10- à 12,000 exemplaren in 't geheim zijn verspreid.

— Prinses *Marianne* der Nederlanden heeft, naar men verneemt, 20,000 thaler geschonken tot den bouw van eene Evangelische kerk op hare heerlijkheid Kamenz, terwijl zij tevens den grond, noodig tot den bouw dier kerk en der pastorij, heeft afgestaan.

— De bruto-ontvangst der belasting op de branderijen in den Pruissischen staat bedroeg over de negen verloopen maanden dezes jaars 3,363,660 thal.

— Bij een' hevigen brand te Landshut is het groote Ursulinen klooster eene prooi der vlammen geworden. Het is slechts met veel moeite gelukt, om de vele nonnen en eenige honderden kinderen, die daarin het gewone onderwijs genieten, te redden.

— Sedert verscheidene jaren houden te Luxemburg eenige Fransche uitgewekenen hun verblijf, tegen den zin van het Fransche gouvernement. Den 15den dezer deed men bij twee hunner huiszoeking, als aangeklaagd, door geschriften en woorden tegen den Keizer en de regering zaam te zweren en Luxemburg tegenover Frankrijk te compromitteren. Niets werd echter gevonden dat deze beschuldiging kon regtvaardigen.

— Het Deensche volkshuis heeft, na een aantal verminderingen in het budget van 1854 tot 1855 gebragt te hebben, zoodat het geraamde nadeelige saldo van 61,000 Rthlrs., in een batig saldo van 250,000 Rthlrs. veranderd is, bijna eenparig daarbij besloten, dat dit batige saldo aan het koning rijk Denemarken alleen zou behooren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 22 December.

De Londensche *Globe* zegt: „Anderhalve eeuw geleden verkreeg *William Paterson* van den Koning van Engeland een octrooi voor het stichten eener kolonie op de landengte die Zuid- en Noord-Amerika verbindt. Het doel van *Paterson* was, dien „sleutel der wereld" aan Spanje te ontwringen, den handel der beide Indiën te vereenigen en eene vrijhaven te stichten die voor het gansche menschdom zou openstaan zonder onderscheid van partij, natie of godsdienst. De afgunst der in haar monopolie bedreigde Oost-Indische Compagnie en de bekrompen staatkunde der misleide regering van Koning *Willem* deden het plan mislukken.

„Zaturdag j.l. is naar diezelfde landengte eene expeditie vertrokken onder gunstiger voorteekenen. Eenige maanden geleden ontving men hier te lande door eenen ingenieur, den heer *Cullen*, narigten betrekkelijk een' nieuwen weg over de landengte. De ontdekking werd medegedeeld aan onzen ondernemenden landgenoot sir *Charles Fox*, die onverwijld twee deskundigen, de heeren *Lionel Gisborne* en *Forde*, afzond tot voorloopige opneming van het terrein. De heer *Gisborne* keerde terug met de volle zekerheid van de voordeelen, welke de door hem opgenomen landstreek aanbood voor de opening eener communicatie tusschen de beide oceanen; en hij was in staat om de daarstelling aan te bevelen van een scheepvaartkanaal zonder dammen, van honderd vijftig voet breedte te half water, en van dertig voet diepte bij laag getijde, hetwelk ten allen tijde voor de grootste schepen bevaarbaar zou zijn. Het gevolg was dat eene maatschappij, met lord *Wharncliffe* aan het hoofd, gevormd werd om het plan van den heer *Gisborne* uit te voeren. De daartoe vereischte som is niet minder dan vijftien millioen pond sterling; doch er is reeds geld genoeg bijeengebragt om de kosten der opneming van het terrein goed te maken.

„De expeditie is vertrokken onder de goedkeuring en met de medewerking van Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika. Van wege het Engelsche gouvernement is een luitenant van de genie, de heer *St. John*, aan den heer *Gisborne* toegevoegd, om hem te vergezellen. Op Jamaica zal de luitenant der Noord-Amerikaansche marine *Strange* zich bij de expeditie voegen, die aan boord der oorlogsloep *Cyane* een personeel van 36 landmeters voor de opneming van het terrein onder zijne bevelen heeft. Te Port Royal zal een der bij Jamaica post houdende Britsche oorlogsschepen, alsmede het Fransche admiraal-schip van het in de wateren van Martinique dienstdoende Fransche eskader zich aan de expeditie aansluiten. Het vereenigde eskader zal naar de baai van Caledonie stevenen, waar het zal voltallig gemaakt worden door het Britsche oorlogsvaartuig *Scorpion*. De landmeters zullen in twee afdeelingen worden gesplitst: de eene zal aan den oever van den Atlantischen Oceaan, de andere op de kust der Stille Zuidzee de werkzaamheden aanvangen. De geheele afstand tusschen de beide oceanen is op het bedoelde punt niet grooter dan dertig Engelsche mijlen; en de heer *Gisborne* wordt hier te lande terugverwacht in de laatste helft der aanstaande maand April, hoewel de geheele opneming eerst in het laatst van Mei of in het begin van Junij zal kunnen volbragt zijn."

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Helvoet den 22 Dec., kapt. *Boekhout* Johannes Hermanus, *Tunteler* Geertruida en *Jager* Jeanne Agatha, alle 3 van Liverpool; *Bensema* Ida Berendina, van Boness; *Plukker* Hendrieka, van Libau. — Te Brouwershaven den 22 Dec., van *Duinen* Elisabeth, van Liverpool en *Wieringa* de Ommelanden, van Odessa, beide naar Rotterdam. — Te Vlissingen den 20 Dec., *Struik* Fenna Gerarda, van Windau; *Ekamp* Welvaart, van Koningsbergen; den 21sten *de Jonge* Jezelina, van Croonstad; *Flik* Catharina, van Dantzig. — In de Piraeus den 9 Dec., *de Weerd* Willem, van Amsterdam. — Te Algiers den 14 Dec., *Tunteler* Harmonie, van Newcastle. — Te Triest den 16 Dec., *Hooghoudt* Hillechiena, den 18den *Brouwer* Kooger Folder en *Hazewinkel* Meika, alle 3 van Amsterdam. — Te Barcelona den 30 Nov., *Mulder* Zorg en Vlijt, van North Shields. — Te Bordeaux den 19 Dec., *Schut* Coert Cornelius, van Riga; den 20sten *van der Wal* Jantina, van Dantzig. — Te Londen den 20 Dec., *Koster* Zeeploeg, van Porto; den 22sten *Lukje* Froukje Egberdina, v. Straalsund. — Te Plymouth den 20 Dec., *Huisman* Edzard, van Odessa naar Amsterdam. — Te Dartmouth den 21 Dec., *van der Veen* Wilhelmina Frederika, van Suriname naar Amsterdam. — Te Belfast den 18 Dec., *Bieze* Vriendschap, van Dordrecht. — Te Falmouth den 20 Dec., *Pot* Hollandia, van Groningen naar Liverpool. — Te Bristol den 19 Dec., *Gruppelaar* Hillechiena, van Rotterdam. — Te Holyhead den 19 Dec., *de Boer* Fenna, van Riga n. Liverpool — Te Londonderry den 19 Dec., *Kemper* Catharina, v. Riga. — Te Aberdeen den 18 Dec., *Hazewinkel* Prudentia, van R... Te Grangemouth den 19 Dec., *Mulder* Marchina ... Rotterdam. — Te North Shields den 20 Dec., *Kuin* ... Catharina, van Rotterdam; *Kwint* Hendrika Gesina, ... den 21sten *Brouwer* Anna Louisa, van Amsterdam; ... Trekvogel, van Lissabon. — Te Hull den 20 Dec., *Sch...* Ikina, van Galatz. — Te Grimsby den 19 Dec., *Oostra* ... Hillegina, van Hull naar Hamburg. — Te Holtenau de... *Mulder* Klasina Elisabeth, van Bisserup en den 16den *Jonge* Jacob, van Dantzig, beide naar Antwerpen; *Jonge* Ida, van Colding naar de Maas.

Zeilklaar te Scilly den 17 Dec., kapt. *Oorburg* Hendrik... van Galatz naar Calais.

In lading te Londen den 21 Dec., kapt. *Oostra* Anne... den 22sten *Bossinga* Ceres, beide naar Rotterdam.

Vertrokken van Nickerie den 5 Nov., kapt. *Schoe* A... Fides, naar Amsterdam. — Van Nantes den 20 Dec., A... drika Margaretha, naar Cette. — Van Falmouth den ... *Rozema* Jacob van Cleeff, van Montevideo naar Liverpool; Charlestow den 19 Dec., *de Jonge* Fenneginа Arendina, ...terdam. — Van Scilly den 19 Dec., *de Jongh* Dina Im... naar Cardiff; *Lovius* Waakzaamheid, naar Belfast.

DELFZIJL, 24 Dec. Binnengekomen den 23 Dec., kapt. ... smakschip Agatha, van Colding naar Schiedam, met ge... dagen zeer gevaarlijk in het ijs bezet te zijn geweest en door... alhier te zijn binnengebragt; heeft een anker en ketting ve... is lek, moet lossen om te repareren.

De Hannoversche kof Rosina, kapt. *Eekhof*, van New... Hamburg met steenkolen, is door ijsgang op de Paap vast... door het volk verlaten; hetzelve is gisteren met N.W. wi... gekomen en achter de Knok gebragt; waarschijnlijk is de ... weder aan boord gekomen. — De wind is N.O. geworden... Eems weder geheel met ijs bezet.

AMSTERDAM, 24 Dec. Het schip Annetta Fossina, kapit... van Newcastle met steenkolen naar Rotterdam, is, volgens... Brouwershaven van den 22sten dezer, den vorigen dag in... op de Middelpunt aldaar gestrand; na weder in vlot wat... anker gekomen te zijn, had het vier voeten water in het ... was men genoodzaakt de ketting te laten slippen en het ... vuurtoren van Renesse op strand te zetten; zit vol wat... hoopt men bij gunstig weder een gedeelte der lading en ... taris te bergen.

BERGEN, 9 Dec. Het schip Reina, kapit. *de Haan*, ... naar Belfast, is in eene alhier in de nabijheid liggende h... eenige onbeduidende schade binnengeloopen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCH... welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Dec. Reinink, Harberdina, v. Dantzig n. Amsterdam, m...
17 —— Mool, Trouw, v. Memel n. Londen, m. staven.
Scholtens, Elsiena Cath., v. Riga n. Antwerpen, m...
v. Wijk, Jenny, v. Petersburg n. Amsterdam, m. ge...
18 —— Jonkhoff, Hoop, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tar...
19 —— Willinga, Catharina, v. Malmö n. de Maas, m. ge...
Hazewinkel, Grietje Mellema, v. Petersburg n. A...
Geelmuiden, Magdalena, v. Riga n. Hull, m. plan...
Verstock, Regina Elisab., v. Kunda n. de Maas, m...
Postema, Gezina, v. Landscrona n. Rotterdam, m...
Lovius, Trekvogel, v. Stettin n. Rouan, m. hout.
20 —— Ringering, Vr. Luktje, v. Memel n. Londen, m. sta...
de Jonge, Pollux, v. Dantzig n. Amsterdam, m. ta...

De wind den 16 Dec. Z.O., Z.Z.O., O.N.O.; den 17de... O.N.O., Z.O.; den 18den N.O., O.N.O., O.Z.O.; ... O.Z.O., O.; den 20sten O.N.O., O.; den 21sten O., O.N.O... den 22sten N.O.

282ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Eerste Klasse.

4de Lijst. No. 4885 een prijs van *f* 1250; No. 18047 ... van *f* 200; No. 10607 en 18620 ieder een prijs van *f* 100.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ...

GRONINGEN, 23 December.

In Granen is heden niets omgegaan. De stemming ... als voren. — De prijzen der Boter waren heden: Grasbote... *f* 17; Scheiboter ½ ton *f* 15½ a *f* 16.

AMSTERDAM, 23 *December*. Heden verkocht van ... 128 ℔ ger. roodb. Pools. *f* 460 bij partij. — Van Rogge: Pruiss. *f* 350; 120 ℔ p. n. Odessa *f* 335; 121 ℔ Burgas *f* ... Gerst ruim prijsh.: 102 ℔ Friesche Winter *f* 243 aan de ... Boekweit wel zoo aangenaam met meerder omgang: 122 ... Stichtsche *f* 274, *f* 280; 119 ℔ Holstein *f* 267 bij partij; Zwarte Groninger Zaad *f* 260 aan de Zaan.

Koolzaad in een doen, alleen het voorjaar 1 p. vt. hooger ... vat in Dec. 71 p. vt., April 74 p. vt.; Oct. 68 p. vt. ... zaad in een doen: 112 ℔ Odessa *f* 330. — Raapolie da... op levering wel zoo aangenaam: op 6/w. *f* 41; Vlieg. *f* ... in de stad *f* 40,75; Mei 1854 *f* 40,25 a *f* 40,50; Sep... *f* 38,25 a *f* 38,50; Oct. 1854 *f* 38,50; Nov. en Dec. 1854 *f* ... Lijnolie op 6/w. *f* 30,50; Vlieg. *f* 29,25; Maart, April *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 38,25; Vlieg. *f* 37.

LONDEN, 21 *Dec*. De aanvoeren zijn ruim: Tarwe wa... met weinig handel. — Gerst meer gevraagd. — Haver ... derd vast. — De aanvoeren van den 20sten tot en met ge... dezer bedragen: 690 qrs. Engelsche en 21570 qrs. vreemde ... 2600 qrs. Engelsche en 1270 qrs. vreemde Gerst; 14820 qrs. ... en 7290 qrs. vreemde Haver.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN. 23 *December*. Op de markt heden al... houden, heerschte weinig levendigheid, hetwelk voornamelijk ... te schrijven aan het ingevallen dooi weder. Schapen en ... waren weinig ter markt en de handel was van niet betee... Geslagte varkens mede weinig aangevoerd; de handel ging ... en over het geheel waren de prijzen een weinig hooger dan ... rige markt. Eerste soort werd verkocht van *f* 55 tot *f* 60 ... Ned. ponden, tweede soort van *f* 50 tot *f* 51. Een var... 66 Ned. ponden is verkocht voor *f* 46,50.

LONDEN, 20 *Dec*. De aanvoer van vee was de vorige ... zeer klein en bestond slechts in: 199 runderen, 215 kalve... 573 schapen. Kalveren waren buitengewoon veel gevraagd ... den kleinen aanvoer konden de verkoopers elken prijs ... men betaalde voor runderen 3 sh. 4 d. a 4 sh. 8 d.; ... 3 sh. 10 d. a 5 sh. 4 d.; kalveren 4 sh. 6 d. a 5 sh. ... Varkenvleesch 3 sh. 8 d. a 4 sh. 4 d.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 24 *December*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 61⅜, 61⁵⁄₁₆, 61⅜ ... Dito 3 pCt. 73⅞, 74; Dito Dito 4 pCt. 93⅞, 93⅝, ... Haarlemmermeer 5 pCt. 100; Oblig 4½ pCt. 100. — ... GIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50⅜. — FRANKRIJK, ... 3 pCt. 68⅛; Dito Certific. 4½ pCt. 94¾. — SPANJE, ... St. 1 pCt. 21⅛, 21⅜, 21⅛; Dito Binnenl. à 6/m. 3... 41⅛, 41⅜, 41⅛; Coup. Bewijzen 5⅛. — PORTUGAL... Londen 3 pCt. 37⅜, 37⅞, 37⅝; Dito Dito Uitgest. 15... RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105; ... Dito 1828 en 1829 5 pCt. 104, 104¼, 104⅛; Cert. bij ... 1831 en 1833 4½ pCt. 94⅞. — POLEN, Cert. 4 pCt. 8... OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76⅛, 76⅜; Dito Nieuwe ... 2½ pCt. 39⅛, 39⅛; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 39⅜; ... Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 92; Weens... *Goll en Co.* 4 pCt. 67⅛; N. Loten v. 250 fl. 157; Louis. ... 99; Braz. 5 pCt. 95⅞, 96; Dito 4½ pCt. 91; Onb. ... 22⅝, 22⅛; Peru 4½ pCt. 65⅝, 65⅞, 65⅞.

Bij vrij levendige affaire in Integralen was heden de stemm... onze binnenl. fondsen iets aangenamer. — Van vreemde ... vorderde in Russische 5 pCts., Oostenr., Portug. en Peru... verbeterde prijzen, de handel eenige levendigheid. — Overige... een handel en variatie van weinig beteekenis.

Bl. Gr. v. 500 £ 4½.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 4; Disconto 3 ...
Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61⅜ a ... Sp... 1 pCt. 21⅛; Binnenl. 3 pCt. 41⅛; Metall. 5 pCt. 76⅛, a ...

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 27sten December
1853, *no.* 103.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

LONDEN, 22 December.

De *Morning Post*, die als het bijzonder orgaan van lord *Palmerston* wordt aangemerkt, geeft in de stelligste bewoordingen te kennen, dat des lords aftreding niet is toe te schrijven aan de reform-bill, maar dat zij inderdaad moet gezocht worden in de houding van het kabinet ten aanzien der buitenlandsche politiek.

Nopens de ministeriële crisis verkeert alles steeds in het onzekere. Lord *Grey* schijnt evenmin als lord *John Russell* geneigd om de door lord *Palmerstons* aftreding vacante portefeuille op te nemen. Lord *Aberdeen* zelf moet door deze omstandigheid zeer in zijne positie geschokt zijn.

— Het Britsche anti-graanwet-genootschap heeft, gelijk men zich herinnert, toen het in Augustus 1852 bij het optreden van het protectionistisch kabinet van lord *Derby* weder in het leven geroepen werd door zijne stichters en vorige bestuurders, eenen prijs van 250 £ uitgeloofd voor de beste verhandeling „over den invloed dien de afschaffing van het beschermend graanregt en de vrijhandelsstaatkunde hadden op de zedelijke, de maatschappelijke, de politieke en de handelsbelangen van het Vereenigd Koningrijk;" voor de verhandeling die het naast bij de bekroonde kwam, werd een prijs uitgeloofd van 50 £ Met den 31sten Maart j.l., den uitersten termijn voor de inzending, waren 31 antwoorden op deze prijsvraag ingekomen.

Eene commissie, bestaande uit de heeren *Cobden*, *Bright*, *G. Wilson* en andere beroemde woordvoerders der vrijhandelsschool, heeft den 7den dezer uitspraak over de prijsschriften gedaan en den grooten prijs toegekend aan eene verhandeling die bleek geschreven te zijn door den heer *Dunckley*, predikant bij de Doopsgezinde gemeente te Salford, welke zich reeds beroemd gemaakt heeft door eene bekroonde schets van den maatschappelijken en zedelijken [illegible] volksklassen in Groot-Brittanje, [illegible] is toegewezen. De beide bekroonde stukken worden, volgens de voorwaarden der prijsuitschrijving, het eigendom des genootschaps, en zullen waarschijnlijk in eene goedkoope uitgave alom verspreid worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 December.

Het is Dingsdag 5 jaren geleden dat de generaal *Cavaignac* aan prins *Lodewijk Napoleon*, thans Keizer *Napoleon III*, het opperbewind overdroeg.

— Dezer dagen is in de wijk Saint-Honoré afgekondigd, dat tot de onteigening zal worden overgegaan van 200 huizen, gelegen tusschen de straat des Pouille, het plein van het Palais-Royal, het plein van de Louvre en dat van Saint-Germain-l'Auxerrois. De koopprijs dier huizen wordt op 21 millioen francs geschat.

— Men meldt, dat het traktaat tusschen België en Frankrijk op het punt is van onderteekend te worden. De heer *Leclerc* is sedert eenige dagen met de laatste instructiën naar Brussel vertrokken.

— De generaal *Wysochi*, die in 1848 en 1846 bevel gevoerd heeft over het Poolsche legioen in Hongarije, heeft gisteren Marseille verlaten met onderscheidene officieren, en zich naar Konstantinopel begeven.

— Een brief, door den tegenwoordigen Keizer der Franschen den 14den December 1835 uit Arenenberg geschreven, verkrijgt door het onlangs afsterven der Koningin van Portugal een bijzonder gewigt, en wordt daarom nu in een der dagbladen medegedeeld. Die brief luidt dus:

„Verscheidene dagbladen hebben het berigt opgenomen dat ik naar Portugal gereisd ben om naar de hand van Koningin donna *Maria* te dingen. Zoo vleijend voor mij ook eene verbindtenis met deze jonge, schoone en deugdzame Koningin, de weduwe van een' mij dierbaren neef, zijn zou, acht ik mij nogtans verpligt dat gerucht tegen te spreken, tot hetwelk, zoo ver ik weet, geene mijner handelingen aanleiding gegeven heeft. Ik moet zelfs hierbij voegen, dat ik, in weêrwil mijner levendige belangstelling in het lot van een volk dat zijne vrijheid erlangen wil, de eer van de hand zou wijzen om den troon van Portugal te deelen, bijaldien het toeval wilde dat sommige personen daartoe het oog op mij sloegen. De schoone handelwijze mijns vaders, die in 1810 afstand van den troon deed, omdat hij de belangen van Frankrijk niet met die van Holland vereenigen kon, is mij steeds voor den geest gebleven.

„Door zijn groot voorbeeld heeft mijn vader mij geleerd hoe zeer het vaderland de voorkeur boven een' vreemden troon verdient. Ik gevoel werkelijk dat ik, van der jeugd af gewoon mijn Vaderland boven alles lief te hebben, niets ken waaraan ik boven de Fransche belangen de voorkeur geven mag. Overtuigd dat de groote naam welken ik draag niet altijd in de oogen mijner landgenooten een grond tot verbanning zijn zal, terwijl hij hun vijftien jaren van roem toeroept, zal ik rustig in een gastvrij en vrij land afwachten, tot het volk diegenen in zijn midden terugroept, welke in 1815 door twaalfmaalhonderd duizend vreemdelingen verdreven zijn. Deze hoop, Frankrijk eenmaal als burger, als soldaat, weder te zien, sterkt mijnen geest en is mij meer waard dan alle troonen der wereld."

— De algemeene aandacht is thans weder zeer gevestigd op de stad Lyon, waar in den nacht van den 19den op den 20sten December krachtige militaire maatregelen zijn genomen om de openbare orde te handhaven. Te oordeelen naar hetgeen de te Lyon uitkomende dagbladen tot dusver dienaangaande mededeelen, hebben eenige democratische volksleiders op nieuw een aanslag gesmeed, om de rust daar ter stede te verstoren, en schijnt men het er voor te moeten houden, dat zij aanvankelijk voornemens zijn geweest om op den 2den December aan hunne misdadige ontwerpen gevolg te geven, doch inziende dat zij niet zouden slagen, het uitbreken van den gewapenden opstand tot den 20sten December hebben uitgesteld.

Ten gevolge van de krachtige door de overheid genomene maatregelen, is de rust niet verstoord.

— De *Moniteur* bevat een decreet waarbij de oprigting van eene bank van leening en disconto te Senegal bevolen wordt.

— De heer *Troplong* is tot president van den senaat benoemd; de heer *Billault* tot president der wetgevende vergadering. Het bureau dezer laatste blijft als vroeger.

— De *Moniteur* bevat weder 18 veroordeelingen ter zake van het verspreiden van valsche tijdingen aangaande de duurte der levensmiddelen.

— De aartsbisschop van Parijs heeft, uit aanmerking van de duurte der levensmiddelen en van de ongezonde weersgesteldheid, alle vasten opgeheven, tot nadere intrekking dezer vergunning.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 December.

In het laatst der vorige week is bij de koninklijke Belgische akademie van wetenschappen, letteren en schoone kunsten eene redevoering gehouden, die vrij wat opzien en aan de zijde der geestelijkheid niet weinig ergernis gebaard heeft. De beroemde scheikundige *Stas*, de directeur der klasse voor wetenschappen, sprak in bijzijn onder anderen van den Kroonprins, over de inrigting der oude Leuvensche hoogeschool en over haren invloed op de verstandelijke ontwikkeling des lands. Hij ving zijne rede aan met deze woorden: „Toen de staat in ongelukkige tijden zijnen pligt vergetende, zijn gezag over het onderwijs had laten varen, maakte de kerk zich daarvan meester en zij behield het eeuwen lang."

Het *Journal de Bruxelles*, het hoofdorgaan der klerikale partij, noemt de rede van den heer *Stas* een *pamflet*, en zegt dat hij gesproken heeft zoo als een beeldstormer van de zestiende eeuw zou spreken of een commissaris van het bewind der eerste Fransche republiek.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Woensdag den 21sten December.

De beraadslagingen worden gehouden over het ontwerp tot amortisatie en aflossing van schuld en nemen hieraan deel de heeren *van Rijckevorsel*, *van Beeck Vollenhoven*, *Cremers*, *van Dam van Isselt* en de minister van financiën.

De heer *Cremers* sprak aldus: Ik wensch een enkel woord in het midden te brengen, waartoe ik word uitgelokt door hetgeen straks door den afgevaardigde uit Rotterdam (den heer *van Rijckevorsel*) is aangevoerd. Het is zijne meening dat de renten, bespaard door vermindering van schuld, onmiddellijk zouden behooren te worden aangewend tot afschaffing van belastingen en dat de minister van financiën in de Tweede Kamer deze meening zou hebben omhelsd. Ik kan dat denkbeeld, zoo onbepaald als dit door dien afgevaardigde is uitgedrukt, niet tot het mijne maken; ik wensch dit eenigermate beperkt te hebben. Indien ik mij den toestand onzer financiën wel voorstel, dan was, nu tien jaren geleden, het oogenblik daar, om te beslissen welke weg zou worden gevolgd, die van eene vermindering van renten, als het ware een staatsbankroet door den Staat zelven uitgesproken, of die van een krachtigen maatregel, maar waarbij toch de verpligtingen van den Staat in haar geheel werden gelaten. Men heeft toen, en ik geloof niet dat dit mijn weg zou geweest zijn, maar men heeft toen tot het laatste besloten. De maatregel is krachtig en hard geweest. Wij zijn thans eenigzins gehouden om in dienzelfden geest voort te gaan; wij zouden dus misschien tot geene vermindering van belastingen moeten overgaan voor en aleer de Staat zich in de zekerheid geplaatst zag van aan al zijne verpligtingen uit zich zelven te kunnen voldoen. Wilde men echter dit beginsel ten einde toe doordrijven, men zou tot eene vermindering van lasten niet kunnen overgaan dan nadat de Oost-Indische bijdrage van ƒ 9,800,000 zal kunnen worden ontbeerd.

Zoo verre zou ik niet tot aan het uiterste gevolg willen gaan; ook geloof ik dat wanneer de wetgevende magt overigens daartoe al mogt willen besluiten, de wensch van de natie haar wel zoude nopen om van dat streng volhouden aan dat beginsel af te wijken. Maar schoon ik toegeef dat het oogenblik daar is, om te zien of niet tot eene vermindering van lasten kan worden overgegaan, schoon ik erken dat er toe moet worden besloten, moet ik van eene andere zijde toch ook erkennen dat het stelsel van den geachten afgevaardigde uit Rotterdam, om bij iedere vermindering van rentebetaling ook dadelijk vermindering van lasten aan te brengen, toch ook zijne kwade zijde heeft. Vermindering van den rentelast kan toch alleen geschieden in voorspoedige omstandigheden door meerdere opbrengst der belastingen boven de behoeften. Wilde men nu het bedoelde stelsel tot aan het uiterste in toepassing brengen, het gevolg daarvan zou wezen dat, verminderden eenmaal de inkomsten, men niet meer tot verdere aflossing zou kunnen overgaan en zelfs al zeer ligt dezelfde belastingen, welke men zou hebben afgeschaft, met grooter moeite weder zou moeten invoeren of andere in het leven roepen. Ik wensch om die reden te zeggen dat schoon er thans reden zijn om tot eene vermindering van lasten over te gaan, men daarin evenwel met behoedzaamheid behoort te werk te gaan, daar het beginsel door den afgevaardigde uit Rotterdam vooropgesteld, niet in zijne volle uitgestrektheid kan worden toegepast.

Het ontwerp wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Hierop wordt, insgelijks met algemeene stemmen, aangenomen het ontwerp ter bevordering van den aanvoer van granen, en worden daarna de algemeene beraadslagingen geopend over de begrootingswetten over 1854.

De heer *van Rijckevorsel* dringt er op aan dat de Delftsche akademie op de begrooting worde gebragt. Verder betuigt hij zijn leedwezen over de verklaring der Regering, dat de noodzakelijkheid der regeling van de tucht op de koopvaardijschepen haar zoo zeer niet was gebleken en dringt op dit punt nader aan. De heeren *Martens* en *v. Wessem* dringen aan op het indienen eener wet op de waterschappen.

De *minister van justitie* zegt, in antwoord op den eersten spreker, dat het voornaamste misdrijf, waartegen moet worden gewaakt, is desertie der matrozen, en hij vreest, dat eene afdoende wet op de tucht, goede zeelieden, waaraan steeds zoozeer behoefte is, zal afschrikken, om zich voor een bepaalden tijd te verbinden. — De *minister van buitenl. zaken* voegt daarbij, dat de regeling der zaak, vooral met het oog op de wet betreffende de vreemdelingen, nog al moeijelijkheden zal opleveren.

Wat de wet op de waterschappen aangaat, verklaart de *minister van binnenl. zaken*, dat de spoedige indiening daarvan niet mag en kan worden beloofd, en het uit dien hoofde beter is om gedeeltelijke verbeteringen aan te brengen, waartoe hij spoedig denkt over te gaan. Volgens den minister, is het echter, naar aanleiding der gemeentewet niet noodig, om eene bepaalde wet in te voeren voor de uitoefening van het toezigt door de Provinciale Staten.

De algemeene beraadslagingen zijn daarop gesloten en zijn daarna met algemeene stemmen, zonder discussie, aangenomen de hoofdstukken I—IV betreffende het Huis des Konings; de Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings; de Buitenl. Zaken en Justitie.

Morgen ochtend zal de beraadslaging worden voortgezet.

In de zitting van den 19den, bij de beraadslaging over het wetsontwerp houdende bepalingen betrekkelijk het bouwen, planten en het maken van andere werken binnen zekeren afstand van vestingwerken van den Staat, sprak de heer *Cremers* aldus:

De minister van oorlog heeft straks eene uitdrukking gebezigd over de gebouwen, in den laatsten tijd in de nabijheid van vestingen gesteld, die ik vroeger wel eens gelezen heb. Hij heeft die genoemd eene nationale ramp. Die uitdrukking schijnt mij toe niet vrij van overdrijving te zijn. Ik geloof wel dat uit het oogpunt der verdediging enkele gebouwen nadeelig zijn; maar de uitdrukking nationale ramp is te sterk. Die overdrijving is ook eenigzins zigtbaar in hetgeen door een voorstander dezer wet is geantwoord op het geopperd bezwaar, dat deze wet ten onregte verbiedt al hetgeen niet uitdrukkelijk is toegestaan in plaats van te veroorloven al hetgeen niet uitdrukkelijk is verboden. Men heeft er op gewezen dat dit ontwerp eene algemeene vrijstelling heeft gegeven in de artt. 21, 22 en 23, terwijl men te gelijker tijd gezegd heeft, dat die algemeene vrijstelling onmogelijk was, even als eene algemeene verbodsbepaling onmogelijk zoude zijn. Ik weet dat niet te rijmen; dit weet ik echter, dat de ingezetenen van Groningen veel liever zouden gebleven zijn onder de wet van 1814, omdat men toen wist waar zich aan te houden; en het voor ieder burger altijd wenschelijker is, om, wanneer hij aangeklaagd is van overtreding, te kunnen zeggen: „bewijs mij dat ik iets heb gedaan, dat verboden is," dan, gelijk thans, te moeten zeggen: „ik zal bewijzen dat ik iets gedaan heb, dat mij uitdrukkelijk was veroorloofd."

Er was voor die ingezetenen en ook voor de ingezetenen van andere vestingen nog een voordeel aan die wet van 1814 verbonden. Krachtens die wet was het hun veroorloofd — waar het hier vooral op aankomt — om in de onmiddellijke nabijheid der stad onder de goedkeuring des ministers de gebouwen te kunnen stellen, die zij noodig hadden, terwijl het thans, wanneer dit ontwerp wet zal zijn geworden, zelfs den Koning niet zal vrijstaan om verlof te geven, dáár het onbeduidendste gebouw te plaatsen.

De minister heeft mij geantwoord op hetgeen ik ten aanzien van België gezegd heb, en daarbij het woord bescheidenheid gebruikt. Ik wenschte dat ik, van mijne zijde, een krachtiger woord kon gebruiken in eene wisseling van gedachten over het defensiewezen met den minister van oorlog, aan wiens kant waarschijnlijk wel het regt zal zijn. Maar ik weet geen krachtiger woord en ik zie mij dus verpligt ook slechts met bescheidenheid op te merken, dat, indien ik mij niet bedrieg, de vestingen, die thans afgebroken worden, niet die zijn, op welker slooping door de buitenlandsche mogendheden is aangedrongen. In dat geval had ik zeker het voorbeeld van België niet aangehaald, want ook ik stel er prijs op, dat wij onze onafhankelijkheid handhaven ook ten opzigte van het vernietigen van die bolwerken, die wij voor onze veiligheid noodig achten, en op welker vernietiging door anderen mogt worden aangedrongen. Ik zoude liever vestingen met schade aanhouden, dan ze op aandrang van den vreemde afbreken. Doch de vestingen, die men verlangd heeft dat zullen gesloopt worden, zijn Philippeville, Marienburg en andere, die op het gebied van het aangrenzende Frankrijk inspringen.

Deze vestingen, omtrent welke het tractaat bestaat, meen ik, blijven bestaan; maar andere worden op dit oogenblik afgebroken. En dan, indien er werkelijk toe kon worden besloten om hier te lande vestingwerken te slechten, dan zou de minister niet bevreesd behoeven te wezen, dat dit hier, even als in Belgie, zoo als door hem is gezegd, 13 millioen zou kosten; althans uit de plaats mijner inwoning — ik zal mij daartoe bepalen, omdat ik daarvan met de meeste zekerheid kan spreken — zou aan den Staat een aanzienlijke koopprijs worden aangeboden, indien men daardoor het regt verkreeg gebruik te mogen maken van de vestingwerken, zoo als men het nuttig zou oordeelen, in plaats dat ze nu tot een doelloos einde nuttelooze kosten vereischen.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag den 21sten December.

Aan de orde is de hervatting der beraadslaging over het voorstel der negen leden.

De heer *de Man*, een der voorstellers, voert het eerst het woord ter verdediging van het ontwerp. Hij beweert, dat het geenszins de bedoeling is, om tot trapswijze vernietiging van *alle* accijnsen te komen, maar om, door de ontlasting der eerste voedingsmiddelen, sommige lasten over te brengen op *gepriviligiëerde* standen in zake der belastingen.

De heer *Reinders*, een der voorstellers, verdedigt mede het voorstel. [Deze rede zal later worden medegedeeld.]

De heer *Hugenholtz*, een der voorstellers, stelt zich inzonderheid ten taak, om de bedenkingen betreffende de afschaffing van het tonnegeld te beantwoorden en verdedigt zich tegen het verwijt van geheime bedoelingen, bejag van volksgunst, enz. Volgens hem, zal de tijd leeren, welke de nationale rigting is, die der voorstanders of die der tegenstanders van het voorstel, en zal hij intusschen, ook onder laster en miskenning, die rigting ondersteunen, welke hij voor goed houdt.

De heer *v. Hoëvell*, een der voorstellers, treedt 1) in eene wederlegging van de beschuldiging van inconsequentie, den voorstellers gedaan; betoogt 2) dat de Indische geldmiddelen eene vermindering van de lasten van het moederland veroorloven, en 3) dat de hervorming van ons belastingstelsel hier te lande, in een naauw verband staat met een beter koloniaal bestuur.

In de *avondzitting* van dezen dag merkt deze spreker ten aanzien van het laatste punt aan, dat daardoor moet worden bewerkt, dat de nijverheid van het moederland in de Indische behoeften voorzie, en dat, ter ontwikkeling van Indie, door Nederlandsche elementen, behoefte bestaat aan een krachtig Nederlandsch volk; hierbij wijzende op het voorbeeld van Engeland, en aanmerkende dat het meest vreemdelingen zijn, die zich op de door ons verwaarloosde eilanden in den Indischen Archipel vestigen, om daar hunne fortuin te beproeven.

De heer *Storm*, een der voorstellers, verdedigt de voordragt tegen de ten hunnen laste ingebragte beschuldigingen, en wijst op de menigvuldige adressen, welke, ten gunste dezer voordragt zijn ingekomen, als een bewijs van den bijval van de zijde des volks.

Hij meent verder, dat de ministers van financiën en buitenlandsche zaken bij de ontwikkeling hunner bezwaren, zich op eene onwaardige wijze hadden gedragen; dat, overeenkomstig de denkbeelden van den laatsten, de constitutionele grondbeginselen ten eenenmale zouden worden miskend, en dat er geene vrees voor oorlog behoeft te worden gevoed, maar dat, al ware dit zoo, het dan ook noodzakelijk zoude zijn, om de handen ineen te slaan, ten einde de onheilen, die daaruit zouden kunnen voortvloeijen, te kunnen afwenden.

De *minister van financiën* beklaagt zich over de door den vorigen spreker gebezigde uitdrukkingen, en oordeelt, dat deze de grenzen, die in eene vergadering zijn gesteld ter uitdrukking der gevoelens, was te buiten gegaan. Hij meent echter, dat de spreker nog altijd vervuld schijnt te zijn van het denkbeeld, dat de minvermogende klasse gebaat zoude worden door eene afschaffing van eene belasting op het vleesch, 't welk daardoor toch niet onder haar bereik kan worden gebragt, en welker toestand op die wijze niet kan worden verzacht; dat hij, minister, derhalve, naar zijn inzien, te regt heeft gezegd, dat de voordragt als eene bespotting dezer klasse kan worden beschouwd, en dat het een tegenstander niet vrijstaat, om hem uit dien hoofde te beschuldigen van zich op eene onwaardige wijze te hebben gedragen.

Ook de *minister van justitie* voert nog het woord en verdedigt den minister van buitenlandsche zaken, op dit oogenblik niet aanwezig, tegen de uitvallen van den heer *Storm*.

De heer *v. Goltstein* stelt hierop voor, de algemeene beraadslaging te sluiten. Na eene zeer levendige woordenwisseling, is dit voorstel, met 48 tegen 16 stemmen, aangenomen.

Bij de overweging der bijzondere bepalingen verklaren de heeren *v. Heiden*, *Hoffman*, *Dirks*, *Sander* en *Baud* zich voor de afschaffing van het tonnegeld, mits de voordragt daartoe van de zijde van de Regering wordt gedaan. Bij stemming, is het eerste artikel verworpen met 41 tegen 24 stemmen.

Nadat ook de verdere artikelen der voordragt waren afgewezen, is het geheel der voordragt, met 41 tegen 24 stemmen, *verworpen*.

(*Voor:* de heeren *de Berg*, *Hugenholtz*, *Zijlker*. *Reinders*, *ten Cate*, *v. Bosse*, *Hengst*, *Slicher*, *Jespers*, *Thorbecke*, *de Poorter*, *Meeussen*, *v. Hoëvell*, *Strens*, *Luyben*, *Storm*, *Westerhoff*, *Beens*, *v. Eck*, *Bots*, *v. Wintershoven*, *Sloet*, *Dommer* en *de Man*.

Tegen: de heeren *Rochussen*, *S. v. 's Gravesande*, *v. Reede*, *Godefroi*, *Mackay*, *v. Goltstein*, *v. Amerongen*, *v. Nispen*, *Engelen*, *Sander*, *Vening*, *Oosting*, *Dirks*, *v. Asch v. Wijk*, *Boeije*, *Groen*, *Gevers*, *v. Foreest*, *de Braauw*, *Wintgens*, *Schimmelpenninck v. d. Oije*, *Elout*, *v. d. Brugghen*, *v. Franck*, *Rijk*, *Heemskerk*, *Donker*, *v. d. Veen*, *v. Deinse*, *v. Heiden*, *Baud*, *Stolte*, *v. Rappard*, *v. d. Poel*, *v. Lijnden*, *Hoffman*, *de Kempenaer*, gr. *Schimmelpenninck*, *Bosscha*, *Hoekwater* en *Boreel*.

Afwezig: de heeren *v. Lennep*, *v. Akerlaken* en *v. d. Heuvel*.)

De voorzitter heeft voorgesteld, de beraadslaging over de wet op de inkwartiering te bepalen op den 14den Februarij. Daarover bestaat verschil. Bij stemming, hebben de stemmen gestaakt, zoodat dit in eene volgende bijeenkomst moet worden beslist. De vergadering is gescheiden tot nadere bijeenroeping.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot *verhooging* van hoofdstuk VII der Staatsbegrooting over 1853, ten einde aan den heer *Lightenvelt*, ook over het loopende jaar, toe te kennen een tractement als minister voor de R.-K. eeredienst; — benevens eene kon. boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet wegens het beleid der regering in Nederl. Indië. Dit laatste ontwerp is ter overweging verzonden aan de afdeelingen.

Eerste Kamer.

Zitting van Donderdag den 22sten December

Heden is de beraadslaging over de staatsbegrooting voortgezet, en wel het eerst over het hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*).

De heer *Paspoort van Grijpskerke* hoopt dat aan de belofte omtrent het indienen eener verbeterde jagtwet, spoedig gevolg gegeven zal worden en geeft verscheidene bezwaren tegen de bestaande op.

De heer *van Rijckevorsel* betuigt zijn genoegen over de in de Tweede Kamer door de ministers afgelegde verklaring, dat het gouvernement de verordeningen op het onderwijs, zoo lang die bestaan, zal handhaven, en noch in deze zaak, noch in andere, reactie wil.

De heer *v. Andringa de Kempenaer* behandelt het vraagpunt der organieke wetten, en verklaart daarbij, geene reactie te verlangen, en die ook niet bij het gouvernement op te merken; hij oordeelt dat verscheidene wetten eene herziening behoeven.

De heer *d'Ablaing* verlangt dat het uitoefenen der veeartsenijkunde door daartoe onbevoegden verhinderd zal worden, en dat het gouvernement zal overgaan tot krachtige maatregelen tegen de verspreiding der longziekte.

De heer *Cremers* acht eene herziening der jagtwet niet zoo noodzakelijk als vorige sprekers, beantwoordt de bedenkingen van den heer *v. Rijckevorsel*, betreffende het onderwijs, en bestrijdt ook den wensch naar eene herziening van de gemeente-wet.

Nadat nog de heeren *de Vos van Steenwijk*, *Sassen*, *van Wessem* en *Lotsy* eenige bedenkingen geopperd hadden, heeft de minister van binnenl. zaken in eene uitvoerige rede op de ontwikkelde bezwaren geantwoord, en daarop is het hoofdstuk met algemeene stemmen aangenomen.

Vervolgens heeft de Kamer, na eenige beraadslaging, aangenomen: hoofdstuk VI (*Herv. Eeredienst*) met algemeene stemmen; hoofdstuk VII (*R. K. Eeredienst*) met 31 tegen 1 stem (van den heer *v. d. Lek de Clercq*); hoofdstuk VIII (*Marine*) en IX A. en B. (*Financiën*) met algemeene stemmen.

Op voorstel van den heer *d'Ablaing*, wordt besloten de discussie heden avond voort te zetten.

Avondzitting van Donderdag den 22sten December.

Hoofdstuk X (*Oorlog*) wordt aangenomen met 23 stemmen tegen 1 (de heer *de Bruyn*), hoofdstuk XI (*Kolo-*

niën) na eenige beraadslaging met 29 tegen 2 stemmen (de heeren *van Rijckevorsel* en *van Nispen van Pannerden*) en hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) met algemeene stemmen.

Aan de orde is de *wet op de middelen*. De heer *v. Rijckevorsel* dringt zeer aan op eene verbetering van de wet op het personeel en de patenten en hoopt dat de regering spoedig met een voorstel tot afschaffing van het tonnegeld voor den dag zal komen.

De heer *Insinger* ondersteunt dien wensch. — De heer *de Kempenaer* daarentegen meent dat de bedrijvigheid van den handel die afschaffing niet noodig heeft.

De heer *Cremers* beschouwt het tonnegeld niet als eene belasting op den handel, maar op iedereen. Even als de heer *de Bruin*, meent hij, dat de regering in de keuze eener af te schaffen belasting niet mag worden beperkt.

De heer *d' Ablaing* zal uit vertrouwen op dit ministerie, thans voor de middelen stemmen.

De *minister van financiën* betuigt bij de beantwoording der sprekers zijn' dank voor het blijk van vertrouwen dat de Kamer in de regering stelt, en verklaart, wat de opheffing van het tonnegeld betreft, dat daarbij, even als bij elke andere ontlasting, de krachten van de schatkist zullen worden geraadpleegd, die niet zoo ruim voorzien is, als men vooronderstelt, daar deze begrooting volgens raming slechts eene bate van 4 ton zal opleveren.

Het ontwerp wordt daarna met algemeene stemmen aangenomen.

Sluiting der Kamer tot nadere bijeenroeping.

'sGRAVENHAGE, 24 December.

Men meldt dat Prinses *Hendrik* der Nederlanden in gezegende omstandigheden verkeert.

— Thans eerst is de staat van opbrengst der rijks-middelen van de maand November j.l. openbaar gemaakt; zoo hij op den gewonen tijd had kunnen bekend gemaakt worden, dan zou hij in de discussie over de opheffing van den accijns op het geslagt zekerlijk dikwijls zijn aangehaald. De raming der middelen over het geheele jaar bedraagt *f* 54,438,397,42½; dus over elf maanden *f* 49,901,864,19; de opbrengst over de afgeloopene elf maanden is niet minder dan *f* 52,840,926,94; terwijl zij in de eerste elf maanden van 1852 *f* 51,726,614,73½ bedragen had.

— Bij besluit van den 17den dezer heeft Z. M. goedgevonden te bepalen, dat, als maatregel van bezuiniging, over 1854, even als dit over het loopend en eenige vroegere jaren plaats had — aan de hoofd- en verdere officieren van het leger, die zulks verlangen, — voor zooveel de dienst zulks zal toelaten, langdurige verloven kunnen worden verleend, onder genot van ⅔ van het traktement.

— De gansche vloot, van Scheveningen naar de Engelsche kust ter steurharing-visscherij uitgerust geweest, is, Gode zij dank, behouden teruggekeerd. Nimmer was de vangst zoo gezegend als dit jaar, en toch was die visscherij gedurende de laatste jaren bijzonder voordeelig afgeloopen; deze teelt overtreft echter verre alle vroegere. In 1850 werden met 59 schuiten 6,600,000; in 1851 met 63 schuiten 8,100,000; in 1852 met 72 schuiten 9,296,000 en in dit jaar zijn met 77 schuiten 16,590,000 haringen gevangen.

AMSTERDAM, 24 December.

In de zitting van den gemeenteraad van den 21sten is het concept-adres aan Z. M., tot afschaffing der broodzetting, na eenige discussiën goedgekeurd.

— Den 20sten December is te Zevenbergen de vrouw van eenen arbeider, *Everding* genaamd, van tweelingen bevallen, nadat zij in de maand Januarij dezes jaars (omstreeks Driekoningen) reeds drielingen had gekregen; zoodat zij binnen het jaar aan de wereld vijf kinderen heeft geschonken.

— Men leest in den *Précurseur*: „Men verzekert ons dat eene telegrafische lijn zal worden in werking gebragt tusschen Antwerpen en Vlissingen; zij zal verbonden worden aan de bestaande groote lijn van telegrafen. Deze week zal te Vlissingen of te Middelburg eene aanbesteding plaats hebben."

— Z. M. stoomschip *Amsterdam*, kapt. luit. *Spanjaard*, is te Texel teruggekomen, na binnen 5 maanden Tayal, New-York, La Guayara, Curaçao en St. Thomas te hebben bezocht. De geele koorts, die ook op dit schip gewoed heeft, is spoedig na de afreis uit W. I. verdwenen. (Er zijn 15 man der equipage aan die ziekte overleden.)

— Een der groote Brusselsche dagbladen berigt, dat eene maatschappij, bestaande uit Nederlanders en Belgen, concessie heeft gevraagd om van eenen spoorweg regtstreeks van Luik tot Maastricht over den regter Maas-oever aan te leggen; zijnde deze maatschappij bereid om dit werk te ondernemen zonder dat haar een minimum van zuivere opbrengst van staatswege werd gewaarborgd.

— De algemeen bekende *Engeltje van der Vlies*, die — zoo als gezegd wordt — sedert 1818 niet heeft gegeten en sedert 1822 niet heeft gedronken, is den 23sten dezer te Pijnacker overleden.

— Wij vernemen, dat door eenige docenten aan Nederl. gymnasiën onlangs aan Z. Exc. den minister van binnenl. zaken een adres is ingezonden, waarbij wordt aangedrongen op eene spoedige wettelijke regeling van het onderwijs op de gymnasiën en te gelijk van de voorbereidende studiën op de hoogescholen. Zij geven te kennen, dat de geïsoleerde instelling van een admissie-examen tot de hoogeschool niet voldoende kan zijn om de gebreken in de inrigting der propaedeutische studiën weg te nemen, zoolang deze tusschen de gymnasiën en hoogescholen verdeeld blijven; maar dat, in tegendeel, een admissie-examen die gebreken slechts meer zal doen gevoelen. Ofschoon niet blind voor eenige nadeelen, die het *jus promovendi*, thans aan de gymnasiën terruggegeven, aankleven, wenschen zij echter geenen anderen *voorloopigen* maatregel, in de meening, dat zij daardoor in het uitstel van de indiening der wet zouden berusten. Eindelijk geven zij hun vermoeden te kennen, dat het regt, om over leerlingen uitspraak te doen, zoowel aan de professoren als aan gymnasiaal-docenten zal worden ontnomen; doch zij verlangen, dat dit voor beide gelijktijdig plaats hebbe.

— Bij het groote muzijkfeest van de Maats. tot bevord. der Toonkunst in Julij aanst. te Rotterdam te geven, zal prof. *A. des Amorie van der Hoeven* eene feestrede houden. De heer *Hutschenruyter* zal voor die gelegenheid eene feestouverture schrijven.

— Uit eenen bijzonderen brief van Batavia blijkt, dat dr. *S. Buddingh* niet, zoo als gemeld was, door een' val van het paard het been had gebroken en zich in zorgelijken toestand bevond, maar het been zwaar had gestooten, tengevolge daarop zeer was gezwollen; eene operatie echter had een zeer goed gevolg gehad, zoodat de geheele herstelling binnen kort werd te gemoet gezien.

— Een telegrafisch berigt uit Londen, heden ontvangen, meldt dat gisteren avond aldaar het gerucht verspreid werd dat de gezanten van Rusland bij de hoven van Groot-Brittanje en Frankrijk zouden zijn teruggeroepen.

'sHERTOGENBOSCH, 20 December.

De paters Redemptoristen, ten getale van 12, zijn alhier aangekomen, en Donderdag beginnen de negendaagsche godsdienstoefeningen, hoofdzakelijk in biecht-hooren en prediken bestaande. Bij deze gelegenheid zal het beroemde Bossche Mariabeeld, waaraan men talrijke wonderen toeschrijft, plegtig door mgr. den aartsbisschop van Utrecht in de hoofdkerk van St. Jan weder geplaatst worden, hetgeen tijdens de beeldstorming door mejufvrouw *Anna Hambroek*, uit die kerk gevlugt, naar eene Roomsch-Katholijke kerk te Brussel den 23sten December 1630 overgebragt, en aldaar tot den huidigen dag verbleven is.

Te dier gelegenheid zal mgr. *J. Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, op den 27sten dezer, de dag van St. Jans Evangelist, patroon der stad, in de cathedraal eene solemnele mis celebreren. Mgr. *Deppen*, de nieuwbenoemde bisschop van Samos in part. inf., zal, naar men verneemt, eerstdaags door mgr. *Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, alhier in de cathedraal de heilige wijding ontvangen.

Men verzekert dat de orde der Redemptoristen de gewezene bierbrouwerij „de Zon," gelegen alhier in de Postelstraat, heeft aangekocht, om daar een klooster dier orde te bouwen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de vereeniging van burgemeesters en secretarissen van verscheidene gemeenten van N.-Brabant, die te dier zake eene bijeenkomst hadden gehouden te Vught, medegedeeld, dat bij hun ontwerp, om eene gemeentelijke belasting op de sterke dranken in te voeren, voor zoo veel de gemeentewet zulks veroorlooft, krachtig zal ondersteunen.

UTRECHT, 21 December.

Gisteren avond heeft dr. *S. Sarphati*, van Amsterdam, alhier de eerste wintervoorlezing gehouden, in de vergadering der maatschappij tot nut der Israëlieten in Nederland. De zaal was wel bezet met toehoorders, onder welke men niet weinig voornamen telde. De belangrijke voordragt had voornamelijk ten doel de bestrijding van het pauperisme, en de wederlegging van die theoristen, bij wie de praktijk geheel buiten berekening blijft.

Morgen zullen wij in het gebouw van kunsten en wetenschappen zien optreden den hoogleeraar *Roijaards*, om te spreken over de geschiedenis der Christelijke kerk in Nederland vóór de vestiging der Hervorming. Men mag zich gerustelijk een' genotrijken avond beloven, onder het gehoor van een zoo talentvol redenaar.

ARNHEM, 21 December.

Men verneemt dat Z. M. de Koning aan den 106-jarigen *Thomas Peters* alhier, omtrent welken in het *Handelsblad* van den 15den Maart 1851 een berigt voorkomt, op nieuw eene gratificatie, ten bedrage, als de vorige, van *f* 52 heeft verleend. Van tijd tot tijd ziet men dezen grijsaard nog op zijne twee krukken voortstrompelen en aan de huizen der ingezetenen liefdegiften opzamelen, in welk bedrijf hij meer genoegen schijnt te vinden dan om te huis bedeeld en verpleegd te worden.

— Een vreemd natuurverschijnsel vertoont zich dezer dagen in Gelderland, en wel op den zoogenaamden *Zandberg*, eene buurt gelegen tusschen de dorpen Rijswijk en Ravenswaaij, ongeveer honderd roeden binnen den Lekdijk.

Aldaar verneemt men sedert eenige weken, meest des nachts, maar ook des morgens, een geruisch of gedreun, voortkomende van onder den grond, zoo hevig, dat de meubelen in de huizen der bewoners zich bewegen; men kan de beweging duidelijk bemerken, zoowel binnen als buiten de woningen. Vele nieuwsgierigen hebben zich in de laatste dagen van de zekerheid van dit verschijnsel overtuigd; men denkt daar aan iets vulkanisch; het ware te wenschen dat deze zaak door deskundigen werd onderzocht.

ZWOLLE, 20 December.

Gisteren is bij arrest van het provinciaal geregtshof in Overijssel, aan het domeinbestuur de vordering contra de stad Kampen, over de aanwassen aan zee, in haar geheel toegewezen, met veroordeeling van die stad tot restitutie der inkomsten en vruchten sedert 1811; voorts tot betaling van alle kosten der procedures, zoo in eersten aanleg, als in hooger beroep gevallen. Dit vonnis zal voor de stad Kampen eene groote teleurstelling zijn, te grooter omdat zij sedert 1841 van de zijde van den Staat over de kwestie in regten is opgekomen tegen voornoemde vordering.

LEEUWARDEN, 22 December.

Op nieuw zijn 29 runderen, door longziekte aangetast, gedood. — Totaal sedert Dec. 1849: 8977 runderen.

— Naar wij vernemen, is de door het gemeentebestuur van Harlingen uitgeschreven geldleening van *f* 30,000 tegen 3½ pCt. niet volgeteekend, zoodat door den gemeenteraad een nader plan van negotiatie is gearresteerd, waarbij de rente op 4 pCt. is gesteld.

— Het berigt uit Harlingen, in dato den 18den December, dat de Engelsche stoombooten hare dienst moeten staken, uit hoofde van het zeer vele ijs enz., was onjuist. Immers op denzelfden dag vertrokken van daar de *Lion* en de *Queen* met volle ladingen en gingen het Vlie uit naar zee zonder eenige verhindering; de *Russell*, Zondag van Londen, is Maandag morgen binnengekomen en op den gewonen dag wederom vertrokken. Zoodoende levert Harlingen een even voldingend bewijs, als nu reeds 8 jaren achtereen, dat men daar voor stoomschepen eene haven heeft van 12 maanden in het jaar. Wel jammer is het voor de Noordelijke provinciën, dat dit feit niet wordt benuttigd, door de communicatie met zulk eene haven, door spoorwegen, ten allen tijde te verzekeren.

ASSEN, 24 December.

Men verneemt dat het bestuur van het IXde landhuishoudkundig congres het voornemen heeft, om, bij gelegenheid van het congres, in het stadsbosch te Assen eene cantine te plaatsen en wel ten westen van de Hertekamp, waar de daar staande denneboomen zullen worden opgeruimd, waartoe de raad autorisatie heeft verleend.

— De uitspraak in de zaak van *A.* en *K. Steunebrink* is uitgesteld tot aanstaanden Donderdag.

— Gisteren morgen is door het prov. geregtshof uitspraak gedaan in de zaak tegen *Jacob van Leijen*. Het hof heeft hem schuldig verklaard aan manslag, en hem veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, uit te voeren met al den toestel bij onthoofding gebruikelijk, en tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van zes jaren.

Dienzelfden morgen is behandeld de zaak tegen *Pietertje Jager*, van Groningen, veroordeeld door het hof van Groningen tot 5 jaren tuchthuisstraf wegens onderscheidene dieverijen en wegens bedelarij, doch welk arrest, voor zoo verre de veroordeeling wegens bedelarij betreft, door den hoogen raad was geasseerd en verwezen naar dit hof. De proc.-gen. requireerde, dat het hof zou uitspreken, dat ook voor de stad Groningen bestond eene inrigting tot wering van bedelarij, en dat de beschuldigde zou worden veroordeeld, om na het uiteinde van hare straf, te worden overgebragt naar een bedelaarsgesticht, zonder verhooging der haar opgelegde straf.

— Ook hier is een *departement* der *Evangelische maatschappij* opgerigt en worden de leden des bestuurs gekozen.

MEPPEL, 24 December.

In de raadsvergadering van den 21sten dezer zijn door de commissie voor de naleving van het contract door de stad Meppel met de Drentsche kanaal-maatschappij eenige rapporten uitgebragt, waarbij is geadviseerd dat de raad moge besluiten, burg. en weth. te magtigen en des noods te gelasten, om te zorgen, dat de Brouwerstraat weder worde gedempt, de dam achter of bij de bleek van mejufvrouw *Prins* weder worde weggeruimd, en het van ouds bekende Mallegatschutje weder worde geplaatst, waardoor als van zelve zal zijn voldaan aan het verzoek van *H. Gomarus* c.s., aangelanden en regthebbenden op de Poele, om weder gelijk peilwater te mogen hebben met de overige gedeelten van Meppel. Ook is nog door een vijftal leden den raad een schriftelijk voorstel aangeboden om burgem. en weth. verantwoordelijk te stellen voor de nog niet uitgevoerde of goed uitgevoerde werken door de bedoelde maatschappij, alles op grond en naar aanleiding van art. 179 la. *r* en 183 der gemeente-wet. Al deze stukken zijn ter inzage der leden gelegd.

GRONINGEN, 26 December.

Sedert de vorige opgave, is bij de plaatsel. geneesk. commissie alhier 1 nieuwe cholera-zieke aangegeven. 1 overleden, geen hersteld; blijvende dus nog 1 in behandeling.

— De commissie van werkverschaffing, van wege het Algemeen Diakengezelschap alhier, met een gunstig gevolg werkzaam om aan elk die werken kan en gebrek aan werk heeft, arbeid te verschaffen, heeft l.l. Zaturdag aan hare arbeiders, behalve het verdiende loon, aan ieder 1 pond droog spek en van 1 tot 3 koppen beste graauwe erwten, naar gelang van de grootte hunner huisgezinnen, uitgereikt.

Deze inrigting voldoet zeer goed aan het doel, dat men er zich van heeft voorgesteld. Aan meer dan 260 arbeiders, op enkele uitzonderingen na allen hoofden van huisgezinnen en van alle godsdienstige gezindheden, wordt door haar nuttig werk verschaft. De commissie heeft nog niemand, die om werk vroeg, behoeven af te wijzen. Zij verdienen, naar dat zij getrouw en ijverig werken, van 2 tot 3 gulden 's weeks. De verbrijzelaars van keijen, die den geheelen dag doorwerken, van *f* 2 tot *f* 2 — 50, en gravers en werkers aan den korreweg buiten de Ebbingepoort tot ongeveer *f* 3 en meer. Bij de laatste uitbetaling van l.l. Donderdag is aan een groot gedeelte der gravers meer dan 3 gulden betaald.

— In den nacht van Vrijdag op Zaturdag is in het land van L. SCHOLTENS, gelegen achter de Rijskampen, een schaap geslagt, toebehoorende aan TH. WESTERS, wonende in de Groote Rozenstraat. De daders van dit feit hebben den kop, het vel en de ingewanden achtergelaten, doch het vleesch medegenomen.

— Men deelt ons mede, dat twee kinderen van den landbouwer en koemelker HENDRIK WIERENGA, wonende te Noorderhoogebrug, gisteren morgen van daar over ijs naar deze stad gingen; — binnen deze stad, op het Boterdiep, geraakten zij in eene opening op eene diepte van zes à zeven voeten water. — Gelukkig ontdekte iemand dit ongeval, en het gelukte hem de beide kinderen te redden, die anders zekerlijk waren verdronken.

— Wij vernemen dat de vrouw, die, zoo als wij hebben medegedeeld, l.l. Donderdag avond, zich, door voorover in het vuur te vallen, zoo erg had gebrand, en sedert in het Gesticht van liefde is verpleegd, heden aan de gevolgen van die verbranding is overleden.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 23sten dezer o. a. benoemd bij het wapen der artillerie: tot inspecteur der draagbare wapenen, den majoor H. A. GOBIUS, van het 1ste regement vesting-artillerie.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 120, behelst het besluit van Gedeputeerde Staten, d.d. 22sten December, nopens den vervoer van rundvee uit gemeenten dezer provincie naar en door grensgemeenten.

— Uit *Finsterwold* wordt ons van den 21sten gemeld:

„Hoewel de daglooners van Finsterwold gedurende den verloopen herfst in hunne gemeente buitengewoon hooge dagloonen, zelfs van *f* 1,25 tot *f* 1,50 per dag, hebben genoten, zal ook deze winter niet hopeloos voor hen voorbijgaan, aangezien het plaatselijk bestuur met de commissie van nijverheid hebben besloten, (behalve de gewone nieuwjaarskollekte voor ouden van dagen en behoeftige vrouwen, welke aan eetwaren minstens eene waarde van *f* 400 bedraagt), de daglooners van werk te voorzien.

„Daarvoor is reeds door eenige landbouwers en voorname burgers op eene lijst geteekend, om aan 135 personen, gedurende eene maand, werk te verschaffen, tegen matige belooning. Sommige landbouwers hebben aangenomen des daags vijf man in dienst te nemen; waarlijk veel!

„Twee à drie voorname landbouwers hebben zich aan deze zoo nuttige zaak onttrokken, doch zulks komt voor hunne rekening."

— Door *een ingezeten van de gemeente Sappemeer* wordt ons van daar d.d. 22sten Dec. het volgende gemeld: „Gisteren avond had in het gemeentehuis alhier een declamatorium plaats, waarvan de opbrengst dient om aan de arme en minvermogende schoolkinderen boterhammen uit te deelen.

Openlijke hulde brengen wij door dezen toe aan allen, die tot de niet onaanzienlijke som van *f* 120 hebben bijgedragen; hulde aan hen, die zich met de regeling van het een en ander wel hebben willen belasten en vooral ook aan hen, die door het leveren van hunne toepasselijke en heerlijke bijdragen ons eenen regt nuttigen en genoegelijken avond hebben bereid. Inzonderheid worde hier openlijk dank toegebragt aan de beide schoolonderwijzers dezer gemeente, de heeren J. G. KLUNDER, te Sappemeer, en H. SIERTSEMA, te Kleinemeer, op wier voorstel en onder wier medewerking dit declamatorium heeft plaats gehad, die hierdoor getoond hebben dat zij bij hun doelmatig onderwijs, waarover men alhier algemeen zoo zeer tevreden is, bovendien ook nog op andere wijzen regt nuttig werkzaam weten te zijn.

Mogt dit edel voorbeeld ook elders algemeen navolging vinden!

— Door de te *Delfzijl* gevestigde vereeniging tot hulp voor armoede door werkverschaffing en eenige ingezetenen dier plaats, zijn voor eenigen tijd drie lasten rogge aangekocht, met het doel om voor zooverre die voorraad strekt, daarvan brood te laten bakken. De deelnemers aan deze onderneming hebben zich verbonden, om nimmer eenige winst te nemen en naar den door hen besteedden prijs te verkoopen; voor het geval van vermindering van prijs echter, natuurlijk naar den dan bestaanden marktprijs het brood te slijten.

— Te *Hellum* is op den 23sten dezer in den hoogen ouderdom van omstreeks 94 jaren overleden CHRISTIAAN ZANTJER, gedurende de laatste 32 jaren bedeelde van de diakonie der Hervormden aldaar.

— In de nabijheid van Zuidwolde had gisteren middag het volgende ongeval plaats. Zekere J. VENENGA, van beroep boerenknecht, met vijf andere personen op schaatsen zijnde, had het ongeluk, terwijl hij bij zijn gezelschap voorop reed, met eene andere rij schaatsenrijders in aanraking te komen, met dat ongelukkig gevolg, dat bij den hierdoor veroorzaakten val, hij met het hoofd in den ijshaak viel, dien men bij zich had, en dien ten gevolge bedenkelijk werd gekwetst. — Men ziet hieruit hoe noodzakelijk het is, ijshaken van scheeden te voorzien, die in geval van nood gemakkelijk kunnen worden afgenomen.

— Laatstleden Donderdag werd bij *Steentil* (gem. Aduard) eene hardrijderij op schaatsen gehouden. Door den kastelein STAAL was tot prijs uitgeloofd een schildpadden sigarenkoker, welke behaald is door PIETER POL, van Noordhorn, terwijl de premie, zijnde eene fraaije zilveren sigarenpijp, ten deel is gevallen aan den schipper JAN BOORSEMA, liggende te Groningen. — Acht rijders namen hieraan deel.

Men verneemt dat sedert den 26sten Nov. j.l. te *Utrecht* geen choleragevallen zijn aangegeven en dat er geen zieken meer in behandeling zijn.

Ook te *Amsterdam* heeft de cholera opgehouden epidemisch te heerschen; slechts enkele gevallen van die ziekte komen nog voor. Dien ten gevolge hebben burgemeester en wethouders dier stad de maatregelen, voorgeschreven bij het verschijnen der ziekte, opgeheven.

— Te *Goedereede* hebben zich den 18den Dec. twee choleragevallen opgedaan; beide lijders zijn bezweken. Het is opmerkelijk dat deze stad in 1832, 1848 en 1849 geheel verschoond gebleven is.

Telegrafische verbinding tusschen Londen en Oostindië.

De telegrafie heeft zich zoo spoedig ontwikkeld, dat het geene verwondering kan baren, dat de uitvinder der onderzeesche telegrafen, JOHN WATTKIN'S BRETT, thans met een plan omgaat, dat bij consequente toepassing eene telegrafische verbinding tusschen de uiterste einden der drie werelddeelen Europa, Azië en Afrika daarstellen zal. Reeds heeft zich, op de voorslagen van den Engelschen ingenieur, eene vereeniging van actiehouders gevormd, aan welke door de Fransche en Sardinische regering, behalve eene rentewaarborg voor het aanlegkapitaal van *f* 3,375,000, gedurende 50 jaren het privilegie voor eene onderzeesche en landtelegraaf van de Middellandsche zee verleend is. Volgens het bestaande plan n.l. wil men de thans van Londen tot Genua en la Spezzia doorloopende draden, van laatstgenoemde haven uit, langs het westelijk deel van Corsika en Sardinië naar de Afrikaansche kust leiden, tot een weinig oostwaarts van Bona. Aan deze linie zal zich echter, gaat het ontwerp van den Engelschen ingenieur door, eene nog veel meer omvattende onderneming aanknoopen. Hij heeft namelijk eene doorvoering der telegraaflinie naar Oostindië op het oog en zou aan dit plan, volgens verzekeringen van deskundigen, geene onoverkomelijke zwarigheden in den weg staan. De draden zouden langs de kusten van Tunis en Tripolis naar Alexandrië en van daar over Suez, Jaffa, Jeruzalem, Damaskus, Annah en Bassaroh naar Hyderabad kunnen worden geleid, alwaar ze aan de telegraaflinie sluiten, welke de Oostindische compagnie tegenwoordig laat inrigten. De kosten der linie van Afrika naar Hyderabad worden door BRETT op 6 à 8 millioen gulden geschat. De ondernemer rekent met zekerheid op de ondersteuning der Engelsche regering en de Oostindische compagnie, daar de Oostindische liniën eerst door hare aansluiting aan Europa tot volle ontwikkeling kunnen komen. Wat die Indische liniën betreft, zoo zouden deze van Calcutta door Bengalen langs den Ganges naar Agra en Lahon hare rigting nemen en verder van Hoogly naar Coromandel en over Carnatie naar Bomoe en Hyderabad.

AANBESTEDINGEN.

GRONINGEN, 24 December.

Heden middag werd in het provinciehuis alhier, door een der leden van Ged. Staten, in het bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat, onder nadere approbatie aanbesteed: Het bouwen van een tolhuis aan den weg van Groningen naar de Zoutkamp onder Leens, op den grond toebehoord hebbende aan J. K. WIERENGA, met het verplaatsen van een tolboom. Hierop waren drie inschrijvers, als J. B. PESTMAN, te Groningen, voor *f* 1620; H. B. HARKEMA, te Warfhuizen, voor *f* 1444, en M. HOFKAMP, te Groningen, voor *f* 1409.

Kerknieuws.

SNEEK, 23 Dec. Uit het bestaande twaalftal van predikanten, is door den algemeenen kerkeraad der Herv. gemeente alhier heden het navolgend zestal gemaakt, (alphabetisch gesteld): *Begeman*, te Bovencarspel; *Bruins*, te Leusden; *Oolgaardt*, te Zwartsluis; *Scheuer*, te Sassenheim; *Schorse*, te Almelo, en *Verhoeff*, te Sluis.

– Te Dirksland is beroepen ds. *van Dijk*, pred. te Nootdorp.

– Bij de Chr. Afgesch. gemeente Winschoten is beroepen de heer *van der Werp*, leeraar te Ferwerd.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

...t zal komen ten voordeele der Algemeene Instellingen van Liefdadigheid ...aad.
...ee is bepaald op ƒ 1,00 de Persoon.
...keningslijsten zullen bij tijds worden aangeboden.
...EN, 27 December 1853.

Namens de werkende Leden van het Reciteer-Collegie „Luloff":
B. F. C. DE HOSSON, *Voorzitter.*
R. GENIETS, *Secretaris.*

...uurkundig Genootschap.

...EN, WOENSDAG den 28sten Dec. 1853, te zes uur. ... Mr. J. GANDERHEIJDEN en Dr. R. J. TEL...

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

...UWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

...LEEN, 22 December 1853. Heden beviel door Gods ... zeer voorspoedig van eene DOCHTER T. BOER, ...geliefde Echtgenoot van

H. NIEMEIJER,
Pred.

...*kennisgeving.*

...evallen van een MEISJE G. A. SIJPKENS, ... van

J. F. OOSTHOFF.

...ERWOLD, 22 December 1853.

...eden beviel voorspoedig van een' ZOON A. F. A. ...VEEN, geliefde Echtgenoot van

J. ROETERS VAN LENNEP, EZN.

...K, onder *Kolham*, 23 December 1853.

...IDBROEK, 20 December 1853. Heden namiddag ...5 uur overleed, na eene korte ongesteldheid, in ...rdom van ruim 63 jaren, onverwacht, mijn tee...e Echtgenoot, de Heer IDZART TINGA, in leven ...*der Hervormde Gemeente te Zuidbroek.*

G. RADEMA—TINGA.

...eden middag te één uur overleed, tot mijne in...effende, mijn geliefde Echtgenoot, de Weledele ...Heer Ds. JOHANNES HENRICUS WAR... ...een ...in den ...len leeftijd van bijna 44 jaren, mij uit een ne...uwelijk vijf Kinderen nalatende.
...UM, 20 December 1853.

W. S. FOCKEMA,
Wedw. WARREN.

...*ige kennisgeving.*

...Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, mijn ...chtgenoot KOERT HEIKES MULDER, in den ...van zeventig jaren en zeven maanden.
...AND, 22 December 1853.

A. VAN DELDEN,
Wedw. K. H. MULDER.

...eden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim ...onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, ...PIETERS ENGELKES, Wedw. HINDERIKUS ...OTNERUS.
...OLD, 22 December 1853.

T. H. KNOTNERUS.
Uit aller naam.

...ot bittere droefheid van mij, mijne Ouders en ...verleed heden middag, na eene kortstondige maar ...ekte, ten Huize van zijne Grootouders, mijn ...ste Zoontje MACHIEL, in den ouderdom van ...en jaren. Diep treft mij dit verlies, te meer ...door de afwezigheid van mijn' Echtgenoot, het... veel te zwaarder torsch.
...EEN, 24 December 1853.

A. SIERSEMA,
geb. BENDIX.

...Na eene langdurige sukkeling van nagenoeg één ...sliep heden morgen te 4½ uur, kalm en gelaten, ... droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne ge...chtgenoot JANTJE DEDDES, in den ouderdom ...jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim

...DAM, 24 December 1853.

K. WILKENS.

...kkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrien...ekenden.

...Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen ...roefheid, mijn innig geliefde op een na jongste ...ETER, in den jeugdigen leeftijd van ruim vieren... ...jaren.
...INGEN, 25 December 1853.

Wedw. F. GERMS.

...Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot R. OOSTER... VAN DIJKEN, na eene langdurige sukkeling, in den ... van 34 jaren en 10 maanden.
...INGEN, 26 December 1853.

J. VAN DIJKEN,
geb. HEIKENS.

...*ige kennisgeving.*

...Bij A. L. SCHOLTENS, aan de Groote ...is gedrukt en uitgegeven:

TAFELDANS EN TAFELSPRAAK

...mede verwante verschijnsels, beschouwd en toege... W. GLEUNS, JR., *Math. Mag. Phil. Nat. Doctor.* ... Cent.

...Bij N. DE ZWAAN, te *Utrecht*, is in het ...chenen en alom verkrijgbaar gesteld:

VOLKSALMANAK
VOOR
...erlandsche Protestanten,

...or het jaar onzes Heeren 1854, ... door Mr. J. I. D. NEPVEU en Ds. ...VAN TOORENENBERGEN, ... met ... in Proza en Poëzij (behalve van de Redactie) van ...CARPENTIER ALTING, G. BARGER, H. VAN BER... ...r. W. B. J. VAN EYK, GEORGE ELIUS, ERICA, J. ...w. ... ELISABETH JOHANNA HA... ...CH. VIEHOFF, J. J. VAN VOLLENHOVEN en an... ...n versierd met vier keurige Steendrukplaatjes. De ...ingenaaid ƒ 0,70, in Linnen Band met verguld op ...Rug ƒ 1,00; bij tientallen, om te verspreiden, ƒ 0,60 ...plaar.

*** Bij de Gebroeders ABRAHAMS, te *Middelburg*, zal met den aanvang van het volgende jaar worden uitgegeven een NIEUW TIJDSCHRIFT, onder den titel van:

ALBUM
VAN
BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Uit te geven in 12 maandelijksche Afleveringen van vier of vijf vellen druks à 16 pagina's in gr. 8vo. Prijs per jaar ƒ 6,00.

Het Prospectus met eene Proeve van Bewerking is in alle Boekwinkels voorhanden en gratis verkrijgbaar.

IETS NIEUWS
van H. C. ANDERSEN,

komt heden van de pers bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, getiteld:

WINTERAVOND-VERTELLINGEN,

VERTAALD DOOR

C. M. MENSING.

In postformaat; met eene fraaije Staalgravure. Prijs ƒ 1,60. Gebonden in rood of blaauw bandje ƒ 1,90.

Deze VERTELLINGEN, die eene prettige lektuur bij den Winterhaard opleveren, zullen zeker welkom zijn aan de vele vereerders van dezen genialen Schrijver.

*** Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

EEN
DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR
MET ZIJNE
TWEE NEVEN
OP REIS NAAR
Amsterdam,
in 't voorjaar van 1843.

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs ƒ 8—50.

TAFEL
OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs 50 Cents.

Wie iets te VORDEREN mogt hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan wijlen P. K. CLEVERINGA, in leven Kastelein te *Ezinge*, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen vóór den 9den Januarij 1854, ten Kantore van Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, Notaris te *Ezinge*.

Let Wel!

De door het KERKBESTUUR der NED. ISRAEL. GEMEENTE van HOOGEZAND te doene uitbesteding van het stichten van een nieuw KERKGEBOUW, met de leverantie van al de daartoe benoodigde materialen, zal niet op Woensdag den 28sten dezer, zoo als in deze Courant van Vrijdag den 16den dezer was geannonceerd, plaats hebben, maar in stede daarvan op DONDERDAG den 29sten December e.k., ten GEMEENTEHUIZE te *Hoogezand*.

Namens het Kerkbestuur:
A. JACOBS.

AANBESTEDING.

Het GRAVEN van de BINNENGRACHT rondom den Huize *Verhildersum*, te *Leens*, zal op den 4den Januarij 1854 in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam*, bij enkele Inschrijving worden AANBESTEED; waarvan het BESTEK en VOORWAARDEN van heden af ter lezing liggen, behalve ten Huize van Aanbesteding, bij de Kasteleins BORGMAN, te *Winsum*, en den Kastelein POL, te *Leens*; kunnende Gegadigden de noodige inlichtingen in het Zijlvesterhuis, voornoemd, bekomen.

Aanbestedingen.

De GEMEENTEBESTUREN van VEENDAM en MEEDEN zullen door hunne GECOMMITTEERDEN, onder de vereischte approbatie, in het openbaar AANBESTEDEN:

Op VRIJDAG den 13den Januarij 1854, des morgens te 10 uur, ten GEMEENTEHUIZE van *MEEDEN*:

1) Het AANLEGGEN van een' KUNST- of GRINDWEG in de Gemeenten *Scheemda*, *Meeden* en *Muntendam*, en wel van af den Provincialen Grindweg van *Scheemda* naar *Winschoten*, langs de beide Opreden over de *Kloostertil*, door de Dorpen *Westerlee* en *Meeden* tot de *Meedemer-Klapbrug*, lang 8589 Ellen, met het daarstellen van een TOLBOOM; en
2) Het BOUWEN van twee KLAPBRUGGEN.

En op DIENZELFDEN DAG, des namiddags te 4 uur, ten GEMEENTEHUIZE van *VEENDAM*:

Het AANLEGGEN van GELIJKEN WEG, in de Gemeenten *Veendam*, *Muntendam* en *Zuidbroek*, van af de Klapbrug tusschen *Wildervank* en *Veendam*, langs het Ooster- en Westerdiep, door *Muntendam* tot *Zuidbroek*, lang 12,419 Ellen, verdeeld in 5 Perceelen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele Inschrijving, waarvan de INSCHRIJVINGS-BILJETTEN zullen moeten beantwoorden aan de VOORWAARDEN van Uitbesteding.

De BESTEKKEN dezer Werken — met uitzondering van den Tolboom — zullen ter lezing liggen: te *Veendam*, in het GEMEENTEHUIS, bij D. EVERTS en J. J. DUINTJER; te *Wildervank*, te *Meeden* en te *Muntendam*, in de GEMEENTEHUIZEN; te *Zuidbroek*, in het GEMEENTEHUIS, bij MONKHOST en de Weduwe KOOPS; te *Winschoten*, bij de Weduwe WISSEMANN, E. VAN DIJK en DIJKSTRA; te *Hoogezand*, in het GEMEENTEHUIS en de Weduwe MEURS; te *Sappemeer*, in het GEMEENTEHUIS; te *Appingedam*, bij de Weduwe VAN DER BOOG en WIERSUM; te *Delfzijl*, bij de Weduwe WEITS en HAZENHOEK; te *Groningen*, bij de Weduwe BULSING, VAN DER LAAN, TER HAVE, Weduwe DE JONGE en de Weduwe BONTEKOE; te *Onderdendam*, in het ZIJLVESTERHUIS; te *Zuidhorn*, bij HEMSING; te *Leeuwarden*, in het *SNEEKER VEERHUIS* en *HET HOF VAN HOLLAND*; te *Assen*, bij HOFSTÉ; te *Utrecht*, in *DE NIEUWE BAK* en het *STATIONS KOFFIJHUIS*; te *Sliedrecht* en te *Werkendam*, in het REGTHUIS; te *Hardinxveld*, in *DE DRIE SNOEKEN*; te *Gorinchem*, in *DE HOOIWAGEN*; te *Vianen*, in *DE ROOS*; te *Haarlem*, in *DE KROON*; te *Rotterdam*, in *DEN ROMEIN*; te *'s Gravenhage*, in het *ZUID-HOLLANDSCHE KOFFIJHUIS*; te *Arnhem*, bij *DEN DOCTER*; te *Nijmegen*, in *DEN ROTTERDAMSCHEN WAGEN*; te *Amsterdam*, in *HET VOSJE*, en te *Vreeswijk*, in het *LOGEMENT VAN RHENEN*.

De BESTEKKEN van de beide Klapbruggen liggen ten GEMEENTEHUIZE van *Meeden* voor.

Nadere Informatiën kunnen bij de BESTUREN bekomen worden; terwijl AANWIJZING in LOCO zal geschieden: wegens de onderneming van *Veendam* den 9den en wegens die van *Meeden* den 10den Januarij e.k.

VEENDAM, 19 December 1853.

De Burgemeesters van de Gemeenten Veendam en Meeden:
D. H. BOSSCHER.
G. NAUTA.

Het STOOMSCHIP QUEEN vertrekt van HARLINGEN naar LONDEN op ZATURDAG den 31sten December 1853. Adres voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE bij BERNELOT MOENS en Co.

Laatste en Finale Verkoop van
AFBRAAK,

bij het PAKHUIS *de STIJFSELMAKERIJ*, aan de Lage Der-Aa te *Groningen*, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des voormiddags precies te 10 uur, bestaande onder anderen in plus min. 30,000 STEENEN, beste ZOLDERPLANKEN, zware BALKEN en verdere AFBRAAK.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 5den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene nette BEHUIZING met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, OPEN PLAATS en TUIN, geteekend L 24 rood, staande en gelegen Noordzijde aan de Noorderhaven te *Groningen*, wordende de Benedenwoning door Mejuffer R. BOON en de Bovenwoning door den Heer J. BECKERING bewoond.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 3 Bunders Land, gelegen te *Eenrum*, thans bij B. J. PEL in huur in gebruik, zullende voortaan jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 36 — 00.

III. Den EIGENDOM van perceel II.

IV. Twee GRAVEN op de Zuider Begraafplaats te *Groningen*, in de 1ste Klasse, 8ste Rij, nos. 1 en 2.

V. De EIGENDOM van ongeveer 1½ Bunder Land, gelegen in *den Andel*, wordende bij G. L. BENTEMA, onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 15 — 00, en van eene Heemstede aan den *Oudendijk in den Andel* gelegen, bij denzelfde in gebruik, voor eene, op Midw. verschijnende, huur van ƒ 5 — 00, te zamen alzoo ƒ 20 — 00.

VI. De EIGENDOM van ongeveer 1 Bunder Land, *DE BIJL* genoemd, gelegen te *Doezum*, bij K. R. RISPENS onder beklemming in gebruik, voor eene op Midw. versch. huur van ƒ 5 — 00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 1 Bunder Land, gelegen te *Doezum*, bij de Kinderen van H. H. KOOISTRA onder beklemming in gebruik, voor eene op Midw. versch. huur van ƒ 3 — 00.

VIII. Eene ruime BEHUIZING, get. N 44, zijnde eene zeer beklante *Broodbakkerij*, staande Westzijde in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, wordende door J. H. DOORNBOS en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

IX. Eene ruime WONING, get. S 42 rood, staande Zuidzijde aan het Zuiderdiep, bij de Kleine Raamstraat te *Groningen*, wordende door F. VAN DER HEIDE in huur bewoond.

X. Eene WONING, get. S 40 rood, staande in de Kleine Raamstraat te *Groningen*, wordende door J. LOHMAN in huur bewoond.

XI. Eene WOONKAMER, get. V 232, staande vooraan in den Smakkersgang te *Groningen*, door B. BAKKER bewoond.

Te aanvaarden perceelen I, VIII, IX, X en XI op den 1sten Mei 1854; II op Gregorie 1854 en III, IV, V, VI en VII dadelijk na den Toeslag.

Te bezien de perc. I, VIII, IX, X en XI daags vóór en op den Verkoopdag van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 6den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. P. PLAAT, aan het Nieuwe Kerkhof te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, get. G 125 V, met de VASTE BEKLEMMING van eenen *Moestuin*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur ƒ 32 — 00, staande en gelegen Westzijde aan de Steentilstraat buiten de Boteringepoort te *Groningen*, wordende door J. G. VAN 'T LOO in eigendom bewoond en gebruikt.

II. Een TURFVERWERK, bestaande in 1 PAARD en 7 WAGENS met de GEREGTIGHEID tot de VEREENIGING van TURFVOERLIEDEN te *Groningen*.

III. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 95 R., 70 Ellen uitmuntend Groenland, gelegen achter de Rijskampen te *Groningen*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur ƒ 55 — 00.

De beide laatste perceelen toebehoorende aan den Heer L. SCHOLTENS.

IV. De VASTE BEKLEMMING van in naam ongeveer 2½ Bunders uitmuntend Groenland, gelegen te *Zuidwolde*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur ƒ 24 — 00, in gebruik bij W. K. BOUWMAN, te *Middelbert*.

V. Eene net doortimmerde BEHUIZING, get. H 93, met OPEN PLAATS en TUINTJE er achter, staande en gelegen Noordzijde in de 1ste Kerkstraat te *Groningen*, wordende door den Heer H. OLLAND in eigendom bewoond.

VI. Eene WOONKAMER, get. X 190 V, staande in den Ekkelboomgang, op de Nieuwstad, te *Groningen*, wordende door HOOGWALD bewoond.

Om te aanvaarden de Behuizing van perc. I en perceelen II, V en VI op den 1sten Mei 1854; den Tuin

Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

De derde (en laatste) Verzameling
VAN DE
...odsdienstige en Zedelijke Novellen
VAN
C. E. VAN KOETSVELD.

In gr. 8vo; met eene fraaije Staalgravure van SLUIJTER.

Prijs ƒ 3,25.

...D: I. Klaas de Landverhuizer. II. Een Oud- en Nieuwjaar van Burgemeester Zonneveld. III. Eene Ont... IV. Zuinigheid en Bezuiniging. V. Twee Dorpen, — Twee Zondagen. VI. Moeder en Kind. VII. Mijn ...ter. VIII. Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken! IX. De Smokkelaars. X. De Zaal. XI. ...gen in een Stationsgebouw en op reis. XII. De schoone Onbekende. XIII. De Bekentenis. XIV. De ...Deken. XV. Een groot Man.

Van de EERSTE en TWEEDE VERZAMELING van dit Werk zijn mede nog Exempl. te bekomen, ...elk à ƒ 3,25. — Prijs der drie deelen kompleet ƒ 9,75.

...ks, III en IV, op Gregorie 1854. Perceel I, V en VI te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein R. G. HUIZINGA, te *Dorkwert*, publiek worden verkocht:

Eene **BOERENPLAATS**, bestaande in ruime BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 16, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 30½ Bunders uitmuntend Groen- en Bouwland, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 140—00, staande en gelegen te *Wierum*, onder *Aduard*, en onder *Hoogkerk*, toebehoorende aan de Erven J. H. BRAKER. Om te aanvaarden de Gebouwen op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregori 1854. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 12den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, wél doortimmerde en beklante KOOPMANS BEHUIZING, get. N 187, met PAKHUIS en fraaijen TUIN er achter en VRIJEN GANG ter zijde, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*.

II. Een PAKHUIS, get. M 56, staande op eigen grond, Zuidzijde in de Kleine Rozenstraat te *Groningen*. Beide perceelen toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe P. FRIESE.

III. Eene nette en nieuwe vertimmerde WINKELBEHUIZING, get. H 217, voorzien van groote WERKPLAATS, met OPENE PLAATS en BLEEKVELD er achter en MANDELIGEN GANG ter zijde, staande en gelegen Oostzijde in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, wordende door J. VAN DER REE en Vrouw in eigendom bewoond.

IV. Eene zeer nette, nieuwe vertimmerde BEHUIZING, met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG en ruime WERKWINKEL er achter, get. S 88 V, staande op eigen grond, aan het Zuiderdiep, tusschen de Ooster- en Gelkingestraten te *Groningen*.

V. Een ruime WOONKAMER met OPEN PLAATS en groot BLEEKVELD, get. N 598, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde aan het Schuitendiep, bij den Sint-Jansboog, te *Groningen*, wordende door den Schoenmaker H. J. ROSSING bewoond.

VI. Eene HALVE TREKSCHUIT, get. no. 7, varende van *Groningen* op *Delfzijl*, vice versa, met het AANDEEL in de BARGE; — toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. J. DOORENBOS, J.z.

Om te aanvaarden de perceelen 1, 2, 3, 4 en 5 op den 1sten Mei en perceel 6 op den 1sten Februarij 1854.

De perceelen 1, 2, 3, 4 en 5 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 4den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

Eene ruime HEEREN of KOOPMANS BEHUIZING, S 104, met groote EEST (DAARE), ruime KORENZOLDERS en een' TUIN, alles staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde aan het Zuiderdiep te *Groningen*, uitkomende in den Achter-den-Muur.

II. Eene BEHUIZING met een PAKHUIS daaronder, zijnde ongenommerd, staande mede aldaar, nabij den Heerepoortenboog te *Groningen*.

III. Eene ZITPLAATS in de Martinikerk alhier, de 4de plaats in de 6de beschoten Bank ten Oosten den Predikstoel.

Alles in eigendom toebehoorende aan Mej. de Wedw. J. K. KUIPER en hare Kinderen, — en

IV. Eene nette BEHUIZING, get. G 252, staande tusschen de Nieuwe- en Jonkerstratenbogen, aan het Zuiderdiep, te *Groningen*, doende jaarlijks tot grondpacht 85 Cent, toebehoorende aan Mej. de Wedw. P. H. OOSTERMAN en hare Kinderen.

Alles om te aanvaarden op den 1sten Mei 1854.

Te bezien perceel 1 en 2 des daags vóór den Verkoop, perc. IV op den Verkoopdag en des daags bevorens, ieder van 10—12 en van 2—4 uur, en perc. III mede op die dagen alléén van 2—4 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 9den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING met WOONKELDER, get. D 36, staande op vrij eigen grond te *Groningen*, in de Kleine Peperstraat, Zuidzijde.

II. Eene WOONKAMER, get. R 194, staande als voren, in den Kostersgang, doende jaarl. op Paaschen tot grondp. *f* 0—75.

III. Eene DITO, get. F 159, staande als voren, op de Nieuwstad in den Zwaantjesgang.

IV. Acht DITO, get. S V 251—258, staande als voren, aan den Stadswal, bij den Driemolendrift, doende te zamen jaarl. op Paaschen tot grondp. *f* 1—68½.

V. Twee DITO, get. S 295, staande als voren, aan het Zuiderdiep, Zuidzijde, tusschen de Nieuwe- en Jonkerstratenbogen.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1854 en te bezien op den Verkoopdag van 10—12 en 2—4 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

*** Ten overstaan den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op DINGSDAG den 10den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, worden verkocht:

I. Eene nette, wél ter nering staande BEHUIZING, op den hoek van de Stoeldraaijer- en Zwanenstraten, eigen grond, get. K 36, Kad. K no. 254, door I. J. J. ZUIDMAN in eigendom bewoond.

II. Eene geheel nieuw getimmerde BEHUIZING met ruime STALLING en TUIN en VEREENIGING van VOERLIEDEN, ten Oosten aan het Boterdiep, bij het Pijpje, get. O no. 160, doende tot grondpacht *f* 3,75, Kad. F no. 49, behoorende aan J. G. GROENHUIS. — **INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.**

III. Eene BEHUIZING aan het Boterdiep, eigen grond, get. O no. 84, Kad. F 202, met VOERWERKEN, behoorende aan B. WUBBENHORST. — Er kan over dit perceel 2/3de van den Koopprijs blijven staan.

IV. Eene BEHUIZING en ERF, Westzijde in Pelsterstraat, get. E 75, vrij eigen grond, Kad. I 1282, behoorende M. M. LÖWENSTEIN.

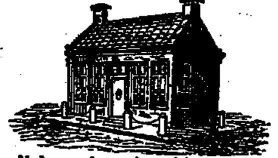
V. Eene WONING met BLEEKVELD, get. M 43, in de Kleine Leliestraat, doende tot grondpacht *f* 1,17 's jaars, Kad. E 111, behoorende aan de Wed. E. VAN ELMPT c.s.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1854.

Te bezien den dag van en vóór den Verkoop, van 's voormiddags 10—12 en 's namiddags van 2—4 uur, perc. 3 en 4 alleen 's namiddags van 2 tot 5 uur, die beide dagen evenwel slechts op den dag vóór den Verkoop, van 9—12 en van 2—4 uur.

J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Mr. **J. J. DE SITTER**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 17den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene kapitale, wéldoortimmerde **HEEREN BEHUIZING**, F 316, met TUIN, KOETSHUIS, STALLING en afzonderlijk PAKHUIS daarachter, staande en gelegen op vrij eigen grond te *Groningen*, Westzijde in de Heerestraat en uitkomende in de Pelsterstraat.

II. Eene WOONKAMER, F 31, staande achter perceel I, in de Pelsterstraat.

III. Eene WOONKAMER, F 32, naast de voorgaande.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1854 en te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag van 11—3 uur; perc. I echter op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van voornoemden Notaris te bekomen.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal, in den loop der maand JANUARIJ 1854, publiek te Koop worden aangeboden: de roijale **HEEREN BEHUIZING** van nu wijlen den HoogWelgeboren Heer **L. U.** baron **RENGERS**, staande aan de Groote Markt alhier.

Inmiddels is dezelve ***UIT DE HAND TE KOOP***, zijnde informatiën daaromtrent te bekomen bij den ondergeteekende.

GRONINGEN, 27 December 1853.

W. DE SITTER.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van B. R. BERG, Logementhouder te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren: Twee nieuwe getimmerde BEHUIZINGEN met ERVEN en TUINEN, groot 6 R., 42 E., staande en gelegen te *Sappemeer*, Zuidzijde, in eigendom bezeten bij de Erven P. D. KRAAK en TALLEGIEN H. DRAGGE, in leven Echelieden te *Sappemeer*.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van H. J. BOELMANS, Logementhouder te *Slochteren*, en ten verzoeke van de Wedw. H. E. BROEKEMA, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. letter C no. 166, met de VASTE BEKLEMMING van 13 B., 28 R., 70 El. BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Schildwolde*, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 27—00, thans bewoond en gebruikt wordende door HINDRIK VEENHOVEN en Vrouw.

II. 1 B., 95 R., 50 El. EIGEN LAND, gelegen onder *Slochteren*, in *DOORNBOS-HEERD*.

Voorts ten verzoeke van ALBERT JANS VAN DAM:

III. Ongeveer 2 Bunders EIGEN GROENLAND, gelegen in het Westeinde van *Slochteren*.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van J. L. PEITZ, op VRIJDAG den 30sten December 1853, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder J. H. DIJKSTERHUIS, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

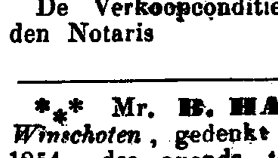

Eene wel ter Nering staande **KOOPMANS BEHUIZING**, met afzonderlijke **BERGPLAATS** en daarbij behoorenden **TUIN**, staande en gelegen vooraan in de Langstraat te *Winschoten*, waarin sedert eene reeks van jaren de ***MANUFACTUURHANDEL*** is uitgeoefend en zijnde tevens tot velerhande Affaires zeer geschikt.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIETOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DINGSDAG den 10den Januarij 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder A. S. NIES, te *Winschoten*, in openlijke Veiling te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 12 Bunders, 39 Roeden en 50 Ellen Land te *Winschoter-Zuiderveen*, en 2 Bunders, 43 Roeden en 10 Ellen Land in de *Zuiderwupping* gelegen, doende te zamen jaarlijks tot vaste huur *f* 100—00.

II. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 18 Roeden, 50 Ellen LAND, in de *Zuiderwupping* gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 36—00, — en

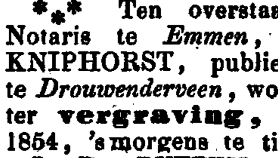
III. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 25 Roeden, 40 Ellen LAND, tusschen de Wegen te *Zuiderveen* gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 35—00.

Alles bewoond en gebruikt wordende door de Weduwe JAN ROELFS SLART.

De Verkoopconditiën zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Ten verzoeke van HINDRIK GEERTS KOOL, Landbouwer te *Wildervank*, zal, door den Heer Notaris **J. J. DEBLECOURT**, te *Wildervank*, op ZATURDAG den 7den Januarij 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Koopman NOORDING, nabij de Kerk, aan het Oosterdiep te *Wildervank*, in het openbaar worden te Koop gepresenteerd:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, geteekend no. 518, LOS SCHUURTJE, STOOKHUT en de BEKLEMMING van het ERF, TUIN en APPELHOF en Plaats LAND, te zamen groot elf Bunders, 12 Roeden en 60 Ellen, staande en gelegen op Kaveling 53, aan het Westerdiep te *Wildervank*, zullende inkomstig tot vaste huur doen *f* 150—00.

II. Den EIGENDOM van dien.

Inmiddels zijn deze Goederen ook **UIT DE HAND TE KOOP** en te bevragen bij bovengenoemden Eigenaar te *Wildervank*.

*** Ten overstaan van Mr. **L. KNIPHORST**, Notaris te *Emmen*, zal, ten verzoeke van de Gebroeders KNIPHORST, publiek, ten Huize van A. L. WOLTERS, te *Drouwenderveen*, worden verhuurd: Eenige Putten **VEEN** ter **vergraving**, op WOENSDAG den 10den Januarij 1854, 's morgens te tien uur, als:

I. De PUTTEN van de Plaatsen no. 16, 17, 18 en 19, Noordkant, in de Markte van *Drouwen*.

II. De VOORAFFEN van de Plaatsen no. 30 tot 37, aan het Noorderdiep, aan het Zuiderdiep, Noordkant, en aan den Zuidkant van het Zuiderdiep.

III. De PLAATSEN aan het Zuiderdiep, Zuidkant, van de Markte no. 13, 14 en 15 van *Drouwen*.

IV. De PLAATS no. 49 in de Groote Compagnie te *Gasselternijeveen*.

V. De KLEMSLOOT met 2 5/5 PUTTEN van de Plaats no. 52, Noordkant, te *Buinerveen*.

EMMEN, 22 December 1853.

L. KNIPHORST.

Ten overstaan van Mr. **L. KNIPHORST**, Notaris te *Emmen*, zal, op VRIJDAG den 13den Januarij 1854, 's morgens te tien uur, te *Valthe*, gemeente *Odoorn*, op *de Brink* aldaar, publiek worden verkocht: **250** zware, op stam staande **EIKEN**, hoorende aan de MARKTGENOOTEN van *Valthe*.

EMMEN, 24 December 1853.

L. KNIPHORS

Op nader te bepalen dag, ten overstaan van Mr. **L. K... HORST**, Notaris te ... publiek te *Exloo* worden ve... ten verzoeke van de MARKTGENOOTEN van *Exloo* **SCHEPERIJ**, bestaande in een HUIS, ERF en BOUWLAND, HOOILAND en WEIDELAND, wa... TURFGROND, een Perceel BOSCHGROND, 40 B... BINNENVEEN en eenige Bunders VELD; in versch... Perceelen.

EMMEN, 24 December 1853.

De Notaris voornoemd
L. KNIPHORST.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grij...* gedenkt, op WOENSDAG den 11den Januarij 18.. des avonds te 5 uur, ten verzoeke en ten Huize van ... R. KRIJTHE, eerder Weduwe H. P. VONCK, thans ... van HENDRIK J. BANSEMA, Winkelier te *Niehove*, ... KINDEREN, publiek te verkoopen:

Eene BOERENPLAATS, ... ***Hofmakeerd*** genoemd, be... in eene BEHUIZING en SCH... met het REGT DER VAST... ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING ... zelver *Erf* en *Landerijen*, groot 15 Bunders en 90 ... waaronder 9 Bunders best *Groenland*, staande en gel... *Oldehove*, jaarlijksche vaste huur *f* 120—00.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te ...*kerk*, gedenkt, ten verzoeke van RENDERT WI... VAN HOLDINGA, Landbouwer op het *Ruigezan...* Kinderen, op DONDERDAG den 12den Januarij ... des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein DE POEL, te *Grijpskerk*, publiek te verkoopen:

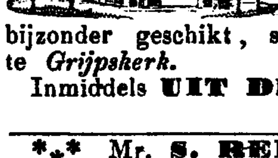
Eene BEHUIZING, no. ... met het REGT der VAS... KLEMMING van derzelve... Tuin en Landerijen, alle... *Groenland*, groot 27 Bunders, 68 Roeden en 80 Elle... gen aan den Straatweg nevens en onder het Dorp ...*kerk*; jaarlijksche vaste huur *f* 200—00.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Gri...* gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van LUIT... BOONSTRA, te *Visvliet*, op DONDERDAG den ... Januarij 1854, des avonds te vijf uur, publiek ... koopen:

Eene BEHUIZING, no. ... met SCHUUR en STALLI... daarbij behoorenden GROND, ... eene ***Herberg***, tot het ... fenen van velerhande Affaires geschikt, staande en ... aan de Straat te *Visvliet*; jaarlijksche gro... *f* 3—88½.

*** In het midden van de maand JANUARIJ ... zal, ten overstaan van den ondergeteekenden Nota... verzoeke van M. P. HUISMAN, Verwer, Glazen... en Winkelier te *Grijpskerk*, publiek worden verkocht:

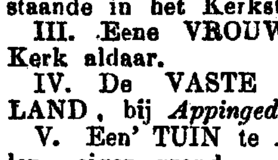

Eene BEHUIZING, no. ... voorzien van ruime Vertrekke... SCHUUR, met eenen TUI... het uitoefenen van eenig ... bijzonder geschikt, staande in het midden aan de ... te *Grijpskerk*.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

Mr. M. DE MUINC...

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appin...* zal, ten verzoeke en ten Huize van den Heer W... HOUWING, op WOENSDAG den 18den Januarij ... des avonds te zes uur, publiek verkoopen:

I. Eene wélbetimmerde BE... ZING, get. no. 287, zijn... algemeen bekende Logem... ***Raadhuis***, voorzien ... derscheidene VERTREKKEN, BLEEKVELD en verdere ... FELIJKHEDEN, benevens de daarbij staande STAL... alles op eigen grond, staande in de Wijk... *Appingedam*.

II. Een HUISJE, get. no. 286, en EIGEN ... staande in het Kerkstraatje te *Appingedam*.

III. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Her... Kerk aldaar.

IV. De VASTE BEKLEMMING van 2.47.10 ... LAND, bij *Appingedam*, doende tot huur *f* 32—...

V. Een' TUIN te *Appingedam*, groot 5 Roeden, ... len, eigen grond.

*** Na bekomene Regtsautorisatie, zal in de maa... NUARIJ of FEBRUARIJ aanstaande (op nader te ... len tijd en plaats), publiek worden verkocht:

I. Eene, ruime weldoortimmerde ... **BERG**, zijnde het ***GEMEEN... HUIS*** te *Ezinge*, met daarbij behoo... GROND, staande aan de Straat aldaar.

II. Eene nieuwgetimmerde BEHUIZING met ... staande en gelegen aan het Kanaal te *Ezinge*; en

III. Eene BEHUIZING, met daarbij behoorend... TJE, staande aan de Straat te *Ezinge*.

Alles toebehoorende aan de Wedw. P. K. CLEVE... en Kinderen.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDE...
Notaris.

UIT DE HAND TE KOO...

Een wél onderhouden **KOFSC...** met KOMPLETEN INVENTARIS, circa 60 Roggelasten, liggende te ...*lingen*. Franko te bevragen bij de ZEILMAKER en Co., aldaar, en ... Heer A. MEULMAN, te *Groning...*

SPAANSCHE KASTANJES

en **ENG. SPROT** op *heden* ontvangen; KASTA... ook **gebraden** te bekomen.

H. ENSING,
O. Ebbingestraat, nabij den Bo...

F. van Weering...

in den Breedengang, aan het Schuitendiep, beveelt weder aan tot het **LEVEREN** van **NIEWJAA...** en **IJZERKOEKJES.**

ER WORDT TEN SPOEDIGSTE GEVRAAGD:

Een **TUINMAN**, van de Gereform... Godsdienst, bekwaam in het BROEIJ... SNOEIJEN, en alles wat tot onderhoud ... MOES-, BROEI- en PLEIZIERTUIN behoo... voorzien van goede Getuigschriften van bekwaamheid, ... lijkheid en ijver. Adres onder letters A, B, met ... Brieven of in Persoon bij J. E. MEBIUS, Boekhande... te *Kollum*.

...e *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.